

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ВОСЬМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дев'ята

Стенограма пленарного засідання

3 листопада 2022 року

Київ 2022

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ВОСЬМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дев'ята

Стенограма пленарного засідання

3 листопада 2022 року

Управління редакційного опрацювання
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 3 листопада 2022 року)

Частина дев'ята

Інформація Голови Верховної Ради України про підсумки роботи Першого Парламентського саміту Міжнародної Кримської платформи	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...9
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про відставку Міністра розвитку громад та територій України Чернишова О.М.»	...9
Відхилення проекту Постанови Верховної Ради України «Про скасування рішення Верховної Ради України від 19.10.2022 р. про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії»	...13
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Донецькій області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	...15
«Про здійснення начальником Приморської міської військової адміністрації Бердянського району Запорізької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	...15
«Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	...16

«Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Херсонській області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	...16
«Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Рабіновича В.З.»	...17
«Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Васильковського І.І.»	...17, 19
Прийняття рішення про усунення неузгодженостей та неточностей у тексті прийнятого Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії»	...20
Внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень»	...21
Заяви депутатських фракцій і груп:	
«Європейська солідарність» і «Голос»	...24
«Платформа за життя та мир» і «Відновлення України»	...25
«Батьківщина» і «Партія «За майбутнє»	...25
Прийняття Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік»	...26
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про кошторис Верховної Ради України на 2023 рік»	...47
Голосування пропозиції про трансляцію у слоті телеканалу «Рада» в рамках телемарафону «Єдині новини» відеозапису пленарного засідання від 3 листопада 2022 року в частині виголошення заяв депутатських фракцій і груп, обговорення та прийняття рішення щодо проекту Закону «Державний бюджет України на 2023 рік»	...48

<p>Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів України:</p> <p>«Про внесення змін до Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» щодо застосування сучасних підходів до профілактики, тестування і лікування ВІЛ-інфекції відповідно до керівних документів ВООЗ»</p>	...49
<p>«Про внесення зміни до пункту 18 статті 10¹ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо надання військовослужбовцям відпусток під час дії воєнного стану»</p>	...49
<p>Прийняття Закону України «Про внесення змін до розділу 6 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Український культурний фонд» щодо особливостей діяльності Українського культурного фонду на період дії воєнного стану»</p>	...50
<p>Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за катування»</p>	...50
<p>Голосування пропозиції про трансляцію у слоті телеканалу «Рада» в рамках телемарафону «Єдині новини» відеозапису пленарного засідання Верховної Ради України від 3 листопада 2022 року в частині обговорення та прийняття рішення стосовно проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за катування»</p>	...54

Внесення змін до:

Закону України «Про судову експертизу»
щодо удосконалення організаційно-управлінського
забезпечення судово-експертної діяльності ...54

деяких законів України щодо запровадження
відповідальності за порушення порядку здійснення
стратегічної екологічної оцінки ...55

Прийняття Закону України «Про матеріали і предмети,
що контактують з харчовими продуктами» ...55

Внесення змін до:

Податкового кодексу України та інших законодавчих актів
щодо приватизації державного і комунального майна,
яке перебуває у податковій заставі, та забезпечення
адміністрування погашення податкового боргу ...55

Податкового кодексу України щодо сплати авансових
внесків з податку на прибуток підприємств за структурні
підрозділи, які здійснюють торгівлю валютними
цінностями у готівковій формі ...56

Прийняття рішення про направлення на повторне друге читання
із скороченням наполовину строків підготовки
до повторного другого читання проекту Закону
«Про внесення змін до деяких законів України
щодо вдосконалення державного регулювання
у сфері поводження з пестицидами і агрохімікатами» ...56

Прийняття Закону України «Про поштовий зв'язок» ...60

Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради
України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання
прийнятих Верховною Радою України 3 листопада 2022 року
законів України та негайного направлення їх на підпис
Президентові України ...73

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
3 листопада 2022 року, 12 година 3 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати України! Перед продовженням пленарного засідання вкотре хочу наголосити на необхідності неухильного дотримання безпекових правил у Верховній Раді України щодо поширення інформації про початок пленарного засідання, його перебіг та прийняття парламентом рішень не раніше ніж через годину після завершення нашої роботи. Прошу всіх народних депутатів України, представників уряду відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні народні депутати, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні і ми маємо перейти до безпечних місць відповідно до затвердженої схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

Верховна Рада України працює в режимі одноденного пленарного засідання, тому сьогодні відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення восьмої сесії в умовах дії воєнного стану» та пропозицій Погоджувальної ради депутатських фракцій та груп ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні народні депутати, за доброю парламентською традицією розпочнемо роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, сьогодні триває вже 253 день широкомасштабної збройної рашистської агресії проти України. Держава-окупант не спроможна нічого протиставити відвазі та мужності наших воїнів на полі бою, натомість вона продовжує здійснювати варварські атаки на українські міста, чинити терор проти мирного населення, бомбардувати енергетичні об'єкти, намагаючись поставити Україну на межу гуманітарної катастрофи. Агресор не розуміє головного: він може знищувати наші домівки, позбавляти світла, тепла, води, забирати життя, але ніколи не вдасться скорити український народ, зламати волелюбний український дух, змінити наше одвічне прагнення жити в суверенній європейській державі. Наші сили оборони щодня звільняють українські землі від російських терористів. На жаль, у цій кривавій війні ми зазнаємо непоправних втрат.

Тому я прошу, колеги, хвилиною мовчання вшанувати світлу пам'ять героїв та героїнь, які віддали свої життя за Україну. Вічна шана і слава полеглим воїнам. Вшануємо також пам'ять усіх мирних громадян, загиблих від російської агресії.

(Хвилина мовчання).

Шановні народні депутати, сьогодні відзначають професійне свято відразу два роди військ Збройних Сил України – ракетні війська і артилерія та інженерні війська. Ракетні війська і артилерія є основною вогневою міццю на полі бою. Увесь український народ пишається точністю враження нашою артилерією живої сили і техніки ворога. Покладаємо на ці війська надію щодо якнайшвидшого звільнення рідної землі. Інженерні війська – це воїни переднього краю, які усувають мінно-вибухові загородження противника, зводять понтонні переправи, прокладають шляхи для просування армії вперед. Давайте оплесками привітаємо наших військових та побажаємо їм витримки, сили духу, успіхів на полі бою і повної перемоги над ворогом *(Оплески)*.

Шановні колеги, сьогодні день народження в нашого колеги народного депутата України Олега Володимировича Бондаренка, фракція «Слуга народу», вітаємо *(Оплески)*, а також в Олександра Станіславовича Пасічного, фракція «Слуга народу», який святкує ювілей 50 років, вітаємо *(Оплески)*. Шановні колеги, мирного неба і подальшої звитяжної праці на благо українського народу.

Шановні народні депутати, якщо дозволите, протягом декількох хвилин я повідомлю вам про наше перебування в Загребі і про надзвичайно успішне проведення Кримської платформи. Хочу повідомити, що за ініціативою Президента України Володимира Зеленського минулого тижня, 24-25 жовтня, у Загребі за потужної підтримки Республіки Хорватія Україна успішно провела Перший Парламентський саміт Міжнародної Кримської платформи, на якому міжнародна спільнота підтвердила свою повну підтримку та солідарність з Українською державою.

Дозвольте від імені українського парламенту висловити глибоку вдячність голові Сабору Республіки Хорватія Гордану Яндроквичу, Прем'єр-міністру Республіки Хорватія Андрею Пленковичу та всім іншим нашим хорватським друзям і партнерам за проведення цього заходу *(Оплески)*.

Шановні колеги, сухі цифри статистики, але дуже важливі. У саміті взяли участь більше 50 парламентських делегацій, у його рамках проведено 140 двосторонніх зустрічей, зокрема українська делегація провела 22 двосторонні зустрічі. За підсумками Парламентського саміту ухвалено спільну декларацію учасників, яка, зокрема, засудила систематичне порушення прав людини на території окупованої Автономної Республіки Крим, безпідставні та незаконні затримання жителів Криму, насильницький призов українців і кримських татар до лав російської армії, триваючу мілітаризацію Кримського півострова та інше.

На саміті від імені Верховної Ради мною підписано Меморандум про взаєморозуміння між Верховною Радою України і Палатою депутатів парламенту Чеської Республіки щодо співробітництва з питань удосконалення парламентських процесів та процедур.

Під час візиту нашої делегації до Хорватії також підписано Меморандум про співпрацю між Апаратом Верховної Ради України і Експертною службою Сабору Республіки Хорватія. Тому дякуємо нашим зарубіжним колегам парламентаріям за підтримку і надзвичайно важливі рішення для українського народу і всієї світової спільноти.

Користуючись нагодою, нагадаю, що минулого тижня Сенат Республіки Польща слідом за парламентом Естонії визнав владу російської федерації терористичним режимом, а ще раніше Сейм Литовської Республіки визнав росію державою-терористом, а Сейм Латвійської Республіки державою – спонсором тероризму.

Від імені українського парламенту висловлюємо щирю вдячність нашим колегам парламентаріям за те, що вони одними із перших на законодавчому рівні прийняли такі доленосні рішення, за беззастережну підтримку і одностайність з українським народом. Сподіваюся, що такі ж рішення будуть повторені й іншими парламентами.

Шановні колеги, переходимо до початку роботи. Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України я пропоную провести сигнальне голосування для прогнозування результатів голосувань питань порядку денного. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Я прошу народних депутатів взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу провести.

«За» – 227.

Шановні колеги, перепошую, я ще раз звертаюся до всіх народних депутатів України, представників уряду із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України щодо непоширення інформації про перебіг пленарного засідання та прийняття парламентом рішень не раніше ніж через 1 годину після завершення нашої роботи.

Перелік питань, який був попередньо узгоджений Погоджувальною радою, вам надано, тому переходимо до розгляду питань порядку денного.

Отже, шановні колеги, перше питання – проект Постанови «Про відставку Міністра розвитку громад та територій України Чернишова О.М.» ([№ 8173](#)).

Шановні колеги, відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить звільнення з посад членів Кабінету Міністрів України. 2 листопада 2022 року згідно з частиною першою статті 18 Закону України «Про Кабінет Міністрів України»

Чернишов Олексій Михайлович подав до Верховної Ради України заяву з проханням прийняти його відставку з посади міністра розвитку громад та територій. Відповідні матеріали вам надано в електронному вигляді через ЄАС.

Шановні колеги, вноситься пропозиція про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

Шановні колеги, я пропоную зайняти свої місця, ми вже працюємо.

Я вношу пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання. До слова для доповіді запрошується голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталій Юрійович Безгін. Будь ласка, Віталію Юрійовичу.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги, шановний головуючий, шановна президіє! Сьогодні зранку Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні розглянув заяву міністра розвитку громад та територій Олексія Чернишова про відставку.

За результатами розгляду комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України прийняти відставку міністра розвитку громад та територій Чернишова Олексія Михайловича. Просимо підтримати і подякувати міністру за роботу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віталію Юрійовичу.

Шановні колеги, прошу депутатські фракції та групи записатися на виступи: два – за, два – проти.

Володимир Юрійович Арешонков, група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Сьогодні надзвичайно відповідальний день, та, власне, як і завжди, в роботі українського парламенту, оскільки кадрові питання важливі. Вони завжди були важливі, але особливо актуальні вони сьогодні, в умовах війни, в умовах, коли кожне рішення, яке приймається на рівні центральних органів виконавчої влади, є надзвичайно відповідальним і тягне за собою серйозні наслідки у випадку невиконання.

Ми можемо мати багато питань до міністерства, яке очолював пан Чернишов, але потрібно сказати, що в цілому ті завдання, які ставилися перед цим органом, були виконані. Наше завдання на сьогодні – спільно доопрацювати те, що було заплановано, і допомагати в реалізації тих державних програм, регіональних програм, які спрямовані на розвиток територій і нашої держави.

У цілому я хотів би подякувати пану Чернишову за проведену роботу і побажати йому в майбутньому на тих посадах або в інший спосіб, де він себе бачить, лише успіху на благо держави.

До перемоги! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко Олексій. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Шановні друзі, ми розглядаємо питання відставки міністра. Просте запитання: де міністр? Чому ми не можемо почути, що він робив, які результати, що йому заважало працювати, чому він іде з посади? У нас немає міністра, у нас немає представників уряду в принципі. Чи правдиві ті чутки, що він іде з посади для того, щоб очолити НАК «Нафтогаз України»? Чи правда, що звідти пішов Вітренко, щоб звільнити місце для Чернишова? Чому пішов Вітренко? Які результати його роботи? Чому в нас розвалено корпоративне управління і європейські принципи? У нас стоїть прапорець Європейського Союзу, але ж він має бути не просто прапорцем, а дороговказом: що має бути зроблено, як ми маємо керувати державною власністю. «Нафтогаз України» – це питання номер один. Ми заходимо в зиму. Як ми підготовлені? Що робиться? На наших очах ідуть з посад Вітренко, міністр розвитку громад та територій, але ми не знаємо жодної відповіді на питання: що відбувається в країні? Друзі, ми парламент чи ні? У нас є самоповага чи ні? Ми керуємо в нашій державі, відповідаємо перед нашими виборцями чи ні? Давайте разом відповімо на ці питання.

І дуже важливо, сьогодні День ракетних військ і артилерії. Давайте разом привітаємо наші ракетні війська, наших артилеристів, які сьогодні боронять нашу країну. Це боги війни, як їх називають. Це сучасна війна, в якій роль артилерії найбільша, давайте разом їм допомагати. Наша фракція ініціювала

проект «Очі Арти». Давайте допомагати дронами, давайте допомагати всім необхідним. Сьогодні ми збираємо на «Гвоздику» для наших артилеристів з бригади імені Івана Богуна. Кожен може долучитися.

Друзі, будь ласка, зробіть свій донат прямо зараз, як артилеристи кажуть: «Триста! Тридцять! Три!» – 333 гривні з...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович Кучеренко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Абсолютно зрозуміло для усіх, що сьогоднішнє кадрове питання пов'язане з тим, що відбулося вчора. Нарешті ми можемо видихнути з полегшенням – вся країна підводить ризику під періодом управління 8,5 року так званої коболєвської і вітренківської шобли державною компанією НАК «Нафтогаз України». Нам доведеться, хотіли б ви чи не хотіли б, провести повноцінний аудит як періоду Коболєва, так і періоду Вітренка, який припав на період роботи уже вашої владної коаліції, для того щоб зрозуміти, до чого можна довести національну компанію, які афери, які маніпуляції були за цей час зроблені, яка ціна питання, якої шкоди завдано енергобезпеці держави, щоб влада нарешті дозріла до того, що треба змінювати керівника. Це перше.

Друге, стосовно пана Чернишова. Хочу сказати, що я працював з ним, коли він був і поки що є міністром, бо це моє рідне міністерство. Я бачив багато позитивного, але бачив і недоробки, це відсутність Житлового кодексу, відсутність певної логіки в житлово-комунальній сфері. Але за останні півроку, коли він очолював національний штаб підготовки до зими, він показав себе адекватним, професійним, спокійним керівником, і його завдання як майбутнього, сподіваюся, керівника НАК «Нафтогаз України» – забезпечити повний аудит «Нафтогазу», вигнати всю «шоблу», яка залишається від Коболєва і Вітренка, і продемонструвати, куди ми рухаємося далі. Тому ми підтримуємо його відставку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Скажу дуже коротко. Сьогодні я під'єднався до профільного комітету, і вперше у своєму житті побачив нормальний звіт міністра про свою роботу.

Даремно ми, до речі, не дозволили заслухати тут звіт, це класна практика, і хотілося б, щоб завжди так було.

Ми, звичайно, будемо голосувати за звільнення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я прошу зайняти місце. Зараз я ще надам слово Миколі Миколайовичу Тищенку від «Слуги народу» щодо цього питання, після того переходимо до голосування.

Будь ласка, Миколо Миколайовичу.

ТИЩЕНКО М.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую. Я хочу звернутися до Олексія Михайловича. Якщо нами буде прийнято рішення і ви все-таки очолите НАК «Нафтогаз України», я хочу вас попередити, що ця компанія перебуває в найскладнішому становищі за всю історію її існування. Рішення попереднього керівництва, яке використовувало активи компанії як особисті, заgravало з олігархами, з олігархічними групами та російськими енергетичними бізнесменами, призвели до того, що перебої поставок вуглеводнів безпосередньо призвели до зростання цін для населення. Ці проблеми були зафіксовані до лютого та початку військової агресії Росії, після якої ця проблематика суттєво загострилася.

Тому я звертаюся до вас і наполягаю, що на вас буде покладено дуже велику відповідальність. НАК «Нафтогаз України» зараз виведена з підпорядкування міністерства...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти місце. Обговорення питання завершено, переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 Конституції України, частини першої статті 18 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» я ставлю на голосування проект Постанови «Про відставку Міністра розвитку громад та територій України Чернишова О.М.» ([№ 8173](#)) для прийняття в цілому.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги. Дякую, Олексію Михайловичу.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 19.10.2022 р. про

прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії» ([№ 8027-П](#)). Автор – народний депутат Железняк Ярослав Іванович.

Це питання відповідно до Регламенту розглядається за скороченою процедурою, але ми домовлялися, що не будемо обговорювати, крім того, що відведемо 2 хвилини для виступу Ніни Петрівни Южаніної, і після цього переходимо до голосування. Так, колеги?

Ніно Петрівно, будь ласка, 2 хвилини. Після цього голосуємо.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Я хочу звернути вашу увагу на те, що саме парламент має знайти ті системні рішення, які пропонуватиме країна для подолання наслідків агресії. Мені здається, що фонд, за створення якого ми проголосували, за напрямами діяльності більше відповідав би здійсненню контролю видатків міністерством щойно відставленого міністра. Тому що якщо говорити про напрями використання цих коштів, то це саме відбудова зруйнованих громадських будівель і будівництво нових, це відбудова і ремонт зруйнованої інфраструктури, це навіть будівництво і придбання нового житла для людей.

Скажіть, будь ласка, якщо є такий важливий фонд, який має покривати такі напрями, щодо яких абсолютно точно повинні бути системні рішення: звідки буде братися цей перелік об'єктів, як встановлюватиметься черговість відбудови і ремонту цих об'єктів, то чому Міністерство фінансів за погодженням з членами бюджетного комітету, а не з міністерством, яке бачить ці найбільші потреби і може аналізувати їх, а це Міністерство розвитку громад і територій, має здійснювати такі видатки? Тому ми вважаємо, що це аналогія з соцекономом, це абсолютно непрозора нова годівниця для окремих територій чи депутатів, які представляють ці території.

І ще, джерело наповнення – до кінця 2022 року це виключно кошти, отримані від конфіскації об'єктів права власності російської федерації. Назвіть, будь ласка, яка сума буде витрачена по цьому фонду до кінця року? Очевидно, що ця сума відома. Чому вона невідома народним депутатам?

Ми не можемо підтримати цей проект про внесення змін до бюджету, тому будемо підтримувати проект постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Я ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 19.10.2022 р. про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії» ([№ 8027-П](#)) у цілому.

Шановні колеги, ви зрозуміли, що це блокуючий проект постанови, тому ставлю його на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 110.

Рішення не прийнято.

Проект постанови не прийнято, тому закон має бути підготовлений до підписання.

Шановні колеги, далі ми домовилися проголосувати чотири питання без обговорення.

Перше питання – проект Постанови «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Донецькій області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 8144](#)).

Я ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 303.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект постанови № 8144 у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 312.

Рішення прийнято.

Дякую.

Колеги, наступне питання – проект Постанови «Про здійснення начальником Приморської міської військової адміністрації Бердянського району Запорізької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 8162](#)).

Я ставлю на голосування пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про здійснення начальником Приморської міської військової адміністрації Бердянського району Запорізької області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 8162](#))

у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято в цілому.

Наступне питання – проект Постанови «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 8163](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії цей проект постанови. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 8163](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Постанови «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Херсонській області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 8171](#)).

Ставлю на голосування пропозицію включити до порядку денного сесії проект постанови № 8171. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Херсонській області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 8171](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято в цілому.

Шановні колеги, далі у нас два питання про дострокове припинення повноважень народних депутатів України.

Шановні народні депутати, відповідно до частини четвертої статті 81 Конституції України до повноважень Верховної Ради належить прийняття рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата у випадку припинення його громадянства.

21 жовтня 2022 року до Апарату Верховної Ради України надійшли витяги з указу Президента України, відповідно до яких вважаються такими, що втратили громадянство України, Рабінович Вадим Зіновійович та Васильковський Ігор Ігорович. З цього приводу у Верховній Раді зареєстровано відповідні проекти постанов [№ 8161](#) та [№ 8160](#).

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися про розгляд Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Рабіновича В.З.» (№ 8161) за скороченою процедурою, а проект Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Васильковського І.І.» (№ 8160) розглянути без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови № 8161 за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду проекту Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Рабіновича В.З.» (№ 8161).

Слово для оголошення висновку надаю голові Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергію Віталійовичу Кальченку. Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє, шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні 28 жовтня розглянув витяг з Указу Президента України «Про припинення громадянства України Аль-Салямата А., Васильковського І.І., Єреміної О.О. та інших осіб» від 18 липня 2022 року стосовно Рабіновича Вадима Зіновійовича. Згідно з пунктом 26 частини першої статті 106 Конституції Президент приймає рішення про припинення громадянства, а відповідно до пункту 4 частини другої статті 81 Конституції, пункту 4 частини першої статті 4 Закону «Про статус народного депутата України» повноваження народного депутата України припиняються достроково у разі припинення його громадянства.

Розглянувши документи, які були надані Апаратом Верховної Ради, комітет прийняв рішення внести народними депутатами членами регламентного комітету на розгляд парламенту проект Постанови «Про дострокове припинення

повноважень народного депутата України Рабіновича В.З.» і рекомендує Верховній Раді прийняти його за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Прошу депутатські фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти. Будь ласка.

Слово надається народному депутату Ар'єву Володимирі Ігоровичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Ірина Володимирівна Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! «Європейська солідарність» вітає позбавлення депутатів-зрадників депутатських мандатів, але це дуже половинчате рішення. У нас є депутати, які оголошені в міжнародний розшук, які ледь не призвели до міжнародного скандалу, підриваючи довіру з Президентом Байденом і Сполученими Штатами Америки, є обміняні депутати. Чому їх не позбавляють мандатів? У цьому залі, мабуть, є депутати, які мають подвійне громадянство. Де Служба безпеки України, яка має дати повну інформацію про таких депутатів, щоб і їх позбавили мандатів? Є рішення Ради національної безпеки і оборони щодо заборонених партій, зокрема це «Партія Шарія», ОПЗЖ. Чому депутати цих партій включаються в марафони і ведуть нормальне політичне життя, створюючи нові політичні фракції і групи? Є, нарешті, вірніше, був такий депутат-зрадник від правлячої партії Ковальов, якого наші доблесні партизани відправили на «концерт Кобзона», але він і досі вважається народним депутатом України, і досі його картка для голосування є в залі.

Наша фракція вимагає системного вирішення цього питання. Ми зареєстрували законопроект про позбавлення депутатських повноважень усіх депутатів від заборонених фракцій. Ми зареєстрували альтернативний законопроект щодо заборони створювати їм як у парламенті, так і в регіональних місцевих радах нові депутатські групи і впливати на прийняття рішень, бути донорами для партії влади щодо правильних голосувань.

Ми вважаємо, що депутати від заборонених партій не можуть очолювати комітети, а в нас і досі ключовий Комітет з питань свободи слова очолює депутат від забороненої партії. Тому насправді це дуже половинчате рішення, і ми вимагаємо винести на порядок денний наші законопроекти, які приводять у порядок люстрацію. Люстрація і справедливість – це те, чого вимагає сьогодні українське суспільство. Всі, які звали російського окупанта на нашу землю, мають понести політичну відповідальність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Швачко Антон Олексійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, прошу визначатися та приймати рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Миколайович Євтушок. Будь ласка.

Шановні колеги, після цього через хвилину переходимо до голосування.

Будь ласка, Сергію Миколайовичу.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Фракція «Батьківщина», Рівненщина. Шановні колеги! Цілком справедливо в проекті постанови пропонується позбавити статусу народних депутатів колаборантів і ту «п'яту колону», яка десятки років призводила до цих страшних речей, які зараз відбуваються в нашій країні.

Але я хочу нагадати, що на основі витягу з указу Президента ми побачили лише декілька прізвищ. У мене виникає логічне запитання: чому досі народними депутатами України вважаються Медведчук, колаборант Ковальов, чи то живий, чи то не живий, який займає різні посади?

Тому ми, фракція «Батьківщина», підтримуючи даний проект постанови, просимо надати повний перелік всіх тих колаборантів, представників «п'ятої колони», яких ми повинні вичистити з українського парламенту.

Ви, пане Голово, закликаєте до безпеки, вимикати мобільні телефони, а насправді серед нас є колаборанти, які можуть проводити ці речі в прямому режимі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до пункту 4 частини другої, частини четвертої статті 81 Конституції України ставлю на голосування проект Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Рабіновича В.З.» ([№ 8161](#)) для прийняття в цілому. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Шановні народні депутати, зараз переходимо до наступного проекту постанови, який, як я сказав, голосуємо без обговорення. Це проект Постанови

«Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Васильковського І.І.» ([№ 8160](#)), тому відразу переходимо до голосування.

Відповідно до пункту 4 частини другої, частини четвертої статті 81 Конституції України ставлю на голосування проект Постанови «Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Васильковського І.І.» ([№ 8160](#)) для прийняття в цілому. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Ідемо далі. Наступне питання – Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії» (проект [№ 8027](#)).

До мене звернувся Комітет Верховної Ради України з питань бюджету з пропозицією усунути неузгодженості та неточності у тексті прийнятого Верховною Радою України 19 жовтня 2022 року Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії» (проект [№ 8027](#)). Під час опрацювання тексту закону було встановлено, що за результатами його розгляду і прийняття в другому читанні він містить декілька неузгодженостей та неточностей щодо окремих положень частини четвертої нової статті 42 Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік», якою передбачено напрями спрямування коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Комітет з питань бюджету на своєму засіданні 2 листопада 2022 року (протокол засідання комітету [№ 143](#)) запропонував пропозиції з метою усунення неузгодженостей та неточностей у прийнятому законі. Відповідно до статті 131 Регламенту Верховної Ради України ці пропозиції вносяться на розгляд Верховної Ради України. Пропозиції вам були надані в електронному вигляді через ЄАС, з ними також можна ознайомитися на офіційному веб-сайті парламенту.

Шановні колеги, якщо не буде заперечень, я ставлю цей документ на голосування для прийняття. Немає.

Ставлю на голосування пропозиції, ініційовані Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету, щодо усунення неузгодженостей та неточностей у тексті прийнятого Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії» (проект [№ 8027](#)).

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Неузгодженості усунено.

Ідемо далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень» ([№ 8035](#))... *(Шум у залі)*.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Артуре Володимировичу, можете свій листок нам надати? А, ще ваш, Ніно Петрівно. Тоді з вас розпочнемо.

Можна надати хоча б якийсь зі списків?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, надайте, будь ласка, списки. Шановні колеги, може, ми якось пройдемося з тим, щоб... *(Шум у залі)*. П'ять хвилин замість цих поправок, і переходимо до бюджету. Добре?

КОРНІЄНКО О.С. Треба оголосити перерву на 15 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На 5 хвилин.

Шановні колеги, будь ласка, не розходьтєся, невеликий тайм-аут, перерва 5 хвилин для того, щоб ми спробували зменшити кількість поправок. Я прошу, не розходьтєся, через 5 хвилин, можливо, ми знайдемо компроміс.

(Після перерви)

КОРНІЄНКО О.С. Колеги, займайте свої місця. Зараз будемо працювати далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, запросіть народних депутатів до залу. Компроміс знайдено. Зараз ми будемо рухатися далі *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, щоб ми бачили готовність залу. Ми знайшли компроміс: буде поставлено на голосування для врахування поправку 403, і після цього можемо переходити до голосування за законопроект у цілому. Тому я прошу зайняти свої місця.

Шановні колеги, я прошу, займіть свої місця.

Шановні друзі, поправка 403. Я запрошую до слова Ніну Петрівну Южаніну, це її поправка. Після цього ми голосуємо і потім переходимо до голосування за законопроект у цілому.

Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, поправка 403 стосується повернення парламенту до бюджетного процесу. У березні ми прийняли рішення, що уряд за погодженням з Верховним Головнокомандувачем може зрізати видатки за всіма розпорядниками і потім визначати пріоритетні напрями без внесення змін до

бюджету. На цій епопеї ставимо крапку, тому що Верховна Рада працює і всі зміни до бюджету мають іти виключно через парламент.

Тому в поправці 403 пропонується доповнити абзац другий підпункту 2 пункту 22 розділу IV «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу положенням, що такий процес може бути лише до початку роботи Верховної Ради. Цим скористалася влада під час активної фази військової агресії, коли, мабуть, не знала, чи будемо ми працювати, чи ні. Зараз ми працюємо і будемо підтримувати уряд в усіх пріоритетних напрямках, які пов'язані і з обороною, і з соціальними питаннями, і з іншими напрямками використання.

Прошу підтримати нашу роботу в залі, щоб вона...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Комітет не заперечує, я правильно розумію?

Будь ласка, Володимире Леонідовичу.

ГЕВКО В.Л., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»)*. Враховуючи необхідність регулювання різних таких ситуацій, які потребують швидкого прийняття рішень, комітетом ця поправка була відхилена. Але ми зараз погоджуємося, щоб віддати її на розсуд залу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування поправку 403 авторства Ніни Петрівни Южаніної. Ви почули обґрунтування Ніни Петрівни, почули позицію комітету. Тому, шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, більше поправок не буде (*Шум у залі*). Ні, 300 поправок ми вже зняли (*Шум у залі*).

Дмитре Олександровичу, що у вас? У мене тут не відмічено, що ви просили щодо однієї поправки.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую, Руслане Олексійовичу. Просто лише зараз колеги знайшли поправку 404 народного депутата Забуранної, у якій поряд з тим, що було раніше, пропонується доповнити Бюджетний кодекс таким положенням: «щодо особливостей передачі коштів на здійснення окремих видатків місцевих бюджетів від однієї до іншої місцевої ради у вигляді міжбюджетного трансферту до відповідного місцевого

бюджету». Тобто це фактично знову ми віддаємо повноваження Кабміну і таким чином забираємо повноваження у місцевих органів влади.

Колеги, ну, чи не забагато ми вже віддали Кабміну, який нічого не може зробити самостійно, уже почав забирати у місцевих органів влади?

Якщо можна, прошу озвучити позицію комітету і хочу поставити цю поправку на голосування для підтвердження. Прошу її не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету, Володимире Леонідовичу.

ГЕВКО В.Л. Позиція комітету така: враховуючи той складний період, в якому ми перебуваємо зараз, і необхідність приймати оперативні рішення, які деколи ми повинні приймати дуже швидко, ця поправка була врахована комітетом, і тому ми наполягаємо, щоб вона залишилася врахованою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 404 народних депутатів Забуранної і Шуляк. Комітетом вона врахована. Народний депутат Разумков просить поставити на голосування для підтвердження таке рішення комітету. Комітет наполягає, щоб таке рішення залишилося врахованим.

Тому, шановні колеги, прошу голосувати. Поправка 404.

«За» – 200.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ми завершили розгляд цього питання. Переходимо до прийняття проекту закону в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень» ([№ 8035](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 305.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому. Вітаю, колеги.

Шановні колеги, у пленарному засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени уряду. Давайте їх привітаємо (*Оплески*).

Переходимо далі. Наступне питання – законопроект...

Я перепошую, є три заяви з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ, і після цього переходимо до розгляду проекту бюджету. Тому прошу народних депутатів не розходитися.

Перша заява від двох фракцій, я так розумію, «Європейська солідарність» і «Голос». Шановні колеги, будь ласка, наступного разу підписуйте, які фракції. Слово надається Ірині Володимирівні Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дорогі українці, шановні колеги! Сьогодні, коли вся країна об'єдналася навколо однієї мети – перемоги над підступним ворогом, найважчий бюджет у нашій історії має працювати на перемогу, і тому саме відповідальності і суб'єктності парламенту вимагає наша команда від сесійного залу під час голосування за цей бюджет.

Скажіть, будь ласка, як може таке трапитися вперше в історії українського парламентаризму, коли зал проголосував поправку, яка не дає на так званий марафон 2 мільярди гривень, і від уряду нам повертається знову-таки проект бюджету з цими 2 мільярдами гривень на олігархічні телеканали, власники яких є монополістами в інших сферах і точно можуть фінансувати свої телезабаганки?

Сьогодні, коли наші виборці різного віку збирають по копійці на дрони, на байрактари, на шелди, на броньовані машини, ми з бюджету будемо фінансувати марафон? Кожна копійка, відірвана сьогодні від армії, – це, знаєте, корупція. І тому наша вимога, щоб була поставлена ще раз на голосування для підтвердження ця поправка, щоб 2 мільярди гривень пішли на армію. А якщо дуже хочеться фінансувати марафон, нехай збирають донати. Всі, які хочуть на це дивитися, нехай збирають гроші.

Так само, скажіть, будь ласка, чи маємо ми право відбирати копійки в армії і фінансувати так зване «велике крадівництво» в той час, коли йде журналістське розслідування про фітнес-тренерів, які тепер є новими олігархами в області, де не велися бойові дії, і які будуватимуть там дороги за завищеними цінами? Можливо, варто не підтримувати таких корупційних об'єктів і показати, що ми, дійсно, за європейську інтеграцію і виконуємо зобов'язання України перед кандидатським статусом щодо справжньої боротьби з корупцією?

Скажіть, будь ласка, як ми можемо у бюджеті, який сьогодні повністю залежить від наших міжнародних донорів, знижувати ренту за користування надрами? Сам уряд визнає, що вони проти цього. Як ця корупційна поправка з'явилася у проекті бюджету на 2023 рік?

Скажіть, будь ласка, як ми дозволяємо, щоб Національний банк включив станок і надрукував зайвий 71 мільярд, що запустить інфляційні процеси, і це вдарить по вчителю, по лікарю, яким ми не маємо можливості підвищити зарплати, і, головне, по нашій армії?

Тому наша фракція наполягає на тому, щоб ми зняли корупційні поправки щодо «великого крадівництва» і доріг, щодо російськомовних телеканалів «Дом» і FREEDOM (ви знаєте, на ютубі Олексія Гончаренка, який не коштує бюджету жодної копійки, більше підписників) і прийняли бюджет нашої майбутньої перемоги, де все йтиме на Збройні Сили України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще звернулися дві групи – «Платформа за життя та мир» і «Відновлення України». Хто виступатиме?

Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, послухайте, будь ласка. Такого ніколи не було, але сьогодні ми це побачили. Парламент прийняв рішення, проголосував поправки між першим та другим читаннями. Після цього документ був направлений до Кабінету Міністрів України. А далі з'явилося те, чого не було жодного разу в історії українського парламенту. Було зазначено, що дається право Кабміну опрацювати відхилені поправки, ті, які не були підтримані в залі Верховної Ради України. То я хочу вам сказати, що Кабмін замість того, щоб розглянути і врахувати поправки, які були відхилені, щодо української армії, щодо сектору національної безпеки і оборони, щодо пенсій, соціальних виплат, вибрав лише одну поправку, яку треба врахувати. Це поправка – на телевізор, частина з якої іде на телевізор для «гарних» росіян. І сьогодні вона знову є в проекті бюджету.

Це порушення бюджету, це порушення всіх процедур, але ми таким чином нівелюємо позицію парламенту. Завтра з вами зовсім не розмовлятимуть, не буде парламентських слухань або прийняття рішення, просто Кабмін прийматиме так, як хоче.

Я звертаюся до колег із західних областей, які приїдуть до своїх виборців. Як ви поясните те, що ви не підвищили їм пенсії і зарплати, але виділили кошти на телевізор, який працюватиме на Москву? Сьогодні є набагато більше напрямів, куди треба направити кошти українського бюджету.

Я вас закликаю не голосувати за проект бюджету в другому читанні, відхилити зазначену поправку, лише після цього голосувати за проект бюджету. Це додаткові 2 мільярди, які можна буде направити на те, що, дійсно, потрібно державі, а не на «хотелки» окремо взятих чиновників, які навіть не виробляють цей контент, а будуть його закуповувати. Ви ще купіть канал «Росія 24»! Буде краще, дешевше і точно направлено на те, щоб показувати для Росії.

Тому я вас дуже прошу думати головою і приймати рішення, виходячи з інтересів держави, а не окремих людей, які хочуть на цьому заробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є ще одна заява від фракції «Батьківщина» і групи «Партія «За майбутнє».

Слово надається народному депутату Кожем'якіну. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Добрий день, шановні колеги! Декілька хвилин вашої уваги до, можливо, цікавої інформації. Виступити сьогодні з цієї трибуни мене підштовхнула ситуація, пов'язана з «Мотор

Січчю», з паном Богуслаєвим і кримінальним провадженням, яке проводить Служба безпеки України щодо колаборантів, зрадників та інших посібників ворога.

Свого часу після революції у 2005 році я був призначений першим заступником Служби безпеки України, начальником Головного управління «К». Ми намагалися трохи поборотися з корупцією в 2005-2006 роках і цікавилися економічною контррозвідкою. Так ось, мене зацікавила ситуація, яка виникла з проведенням заходів Службою безпеки України щодо виведення дуже великої кількості спеціалістів у галузі ракетобудування за кордон через треті країни під прикриттям. Вони відправлялися через Китай, там формувалися в місті Харбін, відправлялися через Кіпр, через Туреччину, через Європу і врешті решт чомусь опинялися в країні під назвою Іран. Це було в кінці 1990-х років.

На жаль, у 2006 році політичне керівництво держави вирішило нас відправити у відставку. Ми не дізналися цієї інформації і пішли працювати в народне господарство, тобто в парламент.

У когось сьогодні виникає питання, дивлячись на «мопеди», які летять на нас, хто їх збудував, хто давав можливість це робити Ірану або хто з 2000-х років будував балістичні і крилаті ракети для цієї країни? Тут присутній пан Прем'єр-міністр, можливо, не комітет, а хоча б він зацікавиться цією інформацією. Так ось, якщо ми створимо тимчасову слідчу комісію й опитаємо ще живих президентів України, опитаємо ще живих керівників Управління Служби безпеки України у Дніпропетровській області, офіцерів діючого резерву, які виїжджали разом з цими фахівцями за кордон, то нам, можливо, буде цікаво дізнатися, що всі вони працювали в КБ «Південне» (не плутати із заводом «Південний», тому що вони постійно сваряться) і які протягом 20 років майже до сьогоднішнього дня допомагали цій країні вбивати українців.

Коли ви ходите по деяких вулицях сьогодні, знайте, що, можливо, поруч з вами ті люди, які будували «шахеди», які будували крилаті й балістичні ракети. Не росіяни, тупі й безголові, ви вже про це знаєте, а українці, працівники КБ «Південне».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до розгляду проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2023 рік» ([№ 8000](#)) у другому читанні.

Пропонується узгоджений на засіданні Погоджувальної ради відповідно до Регламенту та пропозицій Комітету з питань бюджету такий порядок розгляду цього питання: доповідь міністра фінансів України щодо доопрацьованого з урахуванням Бюджетних висновків Верховної Ради проекту бюджету на 2023 рік – до 10 хвилин; відповіді міністра фінансів на запитання народних депутатів – до 15 хвилин; доповідь голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету

щодо врахування Бюджетних висновків Верховної Ради під час підготовки до другого читання проекту бюджету – до 3 хвилин; виступи представників депутатських фракцій і груп – до 24 хвилин (по 3 хвилини на виступ); виступи народних депутатів – до 6 хвилин (по 3 хвилини на виступ).

Немає заперечень щодо цього порядку розгляду? Тоді переходимо до розгляду питання.

Для доповіді запрошується міністр фінансів України Сергій Михайлович Марченко. Будь ласка, Сергію Михайловичу.

МАРЧЕНКО С.М., міністр фінансів України. Шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати! Ви знаєте, що в нас зараз досить складний період: військова агресія російської федерації продовжується, це впливає в тому числі на підготовку проекту бюджету, на етапність підготовки, але, враховуючи самовіддану роботу Верховної Ради, ми вчасно і з випередженням графіка розглядаємо проект бюджету в другому читанні, за що я вам дуже вдячний.

Хочу сказати, що останнім часом відбулася низка зустрічей і консультацій з міжнародними партнерами щодо впливу війни та оцінки фінансових потреб України для стабілізації фінансової системи та пришвидшення нашої перемоги. Зокрема в рамках щорічних зборів Світового банку та МВФ було проведено низки консультацій, більше 60 зустрічей з міністрами фінансів країн G7, G20, з представниками Міжнародного валютного фонду, Світового банку, Європейського інвестиційного банку, Європейського банку реконструкції і розвитку, Банку розвитку Європи. Усі ці організації максимально залучені до процесу підтримки України, і ми зараз вибудовуємо, яким чином це може бути зроблено в наступному році.

Було також проведено консультації з представниками місії Міжнародного валютного фонду у Відні. Ми зараз працюємо над моніторинговою програмою, яка найближчим часом буде започаткована, і в результаті реалізації цієї програми ми сподіваємося на широку повноцінну програму з фінансування. Було проведено низку конференцій, у тому числі в Берліні, де наші партнери зробили певні заклики і взяли зобов'язання щодо підтримки України, і тому зараз є всі підстави казати, що той дефіцит бюджету, про який ми з вами говорили під час розгляду проекту бюджету у першому читанні, є можливість профінансувати.

Під час кожної зустрічі з партнерами ми говорили про економічні наслідки війни, про потреби України в додатковому фінансуванні. Ми спільно шукали рішення для посилення міжнародної підтримки і порушували питання не лише про розв'язання наших поточних проблем, а й про відновлення.

За результатами міжнародних зустрічей та опрацювання висновків та пропозицій Верховної Ради до проекту Державного бюджету України на 2023 рік, проведених узгоджувальних нарад та консультацій уряд підготував проект Державного бюджету України до другого читання. Загалом під час доопрацювання проекту бюджету ми врахували близько 60 відсотків поправок та пропозицій народних депутатів.

Хочу зазначити, що за останній період часу змінилися наші макроекономічні прогнози, це пов'язано з тим, що продовжуються безпрецедентні атаки російської федерації на об'єкти енергетичної інфраструктури та критичної інфраструктури України. У зв'язку з цим прогноз валового внутрішнього продукту був скоригований на більш консервативний. Тож на 2023 рік планується зростання валового внутрішнього продукту на рівні 3,2 відсотка ВВП замість попереднього прогнозу 4,6 відсотка. Прогноз інфляції дещо покращено з 30 відсотків до 28 відсотків. Прогноз номінального ВВП на 2023 рік було також скориговано на 120 мільярдів гривень до 6 трильйонів 280 мільярдів гривень.

Більш оптимістичні очікування щодо фінансової підтримки з боку міжнародних партнерів зумовили коригування припущення щодо обмінного курсу гривні до долара США. На кінець року він становитиме 45,8 гривні за долар США замість 50 гривень, як у попередньому прогнозі. Припущення щодо середньорічного значення обмінного курсу залишиться без змін – 42,2 гривні за долар США. Це вплинуло на показники бюджету, і тому ми переглянули показники доходів. Доходи бюджету на 2023 рік передбачено в сумі 1 трильйон 330 мільярдів гривень, у тому числі загального фонду – 1 трильйон 173 мільярди гривень та спеціального фонду – 156 мільярдів гривень. Доходи пропонується збільшити порівняно з першим читанням на 50 мільярдів гривень, у тому числі за загальним фондом – на 26 мільярдів, за спеціальним фондом – на 24 мільярди.

Основними чинниками, які вплинули на перегляд прогнозу, крім перегляду макропоказників, є врахування пропозицій, наведених у Бюджетних висновках Верховної Ради, а також низка змін до Податкового кодексу, які були зроблені під час розгляду проекту бюджету стосовно ставок акцизного податку та ставок на ренту.

За загальним фондом передбачено збільшення ПДФО на 15 мільярдів гривень, ПДВ з ввезених товарів – на 27 мільярдів гривень за рахунок підвищення ставок оподаткування пального з 7 до 20 відсотків, коштів, що перераховуються Національним банком України, – на 35,5 мільярда гривень.

При цьому планується зменшення податку на прибуток підприємств – на 21 мільярд гривень через зменшення прибутку прибуткових підприємств; рентної плати з видобування природного газу – на 23 мільярди гривень у зв'язку із змінами в оподаткуванні природного газу щодо бази оподаткування; ПДВ з вироблених товарів з врахуванням бюджетного відшкодування – на 6 мільярдів гривень за рахунок зміни макропоказників та зменшення споживчих витрат.

За спеціальним фондом передбачено збільшення акцизного податку – на 7 мільярдів гривень; коштів, що перераховуються Національним банком України, – на 16 мільярдів гривень, грантів – на 442 мільйони гривень за програмою міжнародної підтримки, це Міністерство охорони здоров'я та Мінінтеграції.

Під час доопрацювання проекту Державного бюджету на 2023 рік до другого читання було збільшено дефіцит на 17 мільярдів гривень, до 20,6 відсотка валового внутрішнього продукту. Дефіцит планується профінансувати за рахунок збільшення зовнішніх запозичень. Відповідно на цю суму зросте розмір державного боргу.

Прогнозний обсяг державного боргу в еквіваленті в національній валюті передбачено в абсолютному значенні 6 трильйонів 423 мільярди гривень.

Щодо видатків бюджету. Видатки Державного бюджету до другого читання збільшено порівняно з першим читанням на 67 мільярдів гривень. Вони становитимуть 2 трильйони 640 мільярдів гривень, у тому числі загального фонду – 2 трильйони 312 мільярдів гривень, спеціального фонду – 328 мільярдів гривень.

Ресурс національної безпеки і оборони в першому читанні не змінився і становить близько 50 відсотків усього бюджету. Це 1 трильйон 141 мільярд гривень, або 18,2 відсотка валового внутрішнього продукту.

Для вирішення питань соціально-економічного характеру передбачено збільшення видатків державного бюджету, зокрема для виплати пенсій – на 39 мільярдів гривень, до 272 мільярдів гривень, на фонд ліквідації наслідків збройної агресії – на 16 мільярдів гривень, до 35,5 мільярда гривень.

Визначено такі напрями спрямування коштів фонду: будівництво та ремонт громадських будівель, об'єктів критичної інфраструктури, забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, та осіб, які втратили житло внаслідок бойових дій; закупівля шкільних автобусів та спеціального транспорту для закладів охорони здоров'я та комунальних підприємств. На освіту збільшено видатки на 555 мільйонів гривень, зокрема на розвиток дистанційної форми навчання – 150 мільйонів гривень, на забезпечення проведення зовнішнього незалежного оцінювання – 215 мільйонів гривень. На культуру – на 235 мільйонів гривень, у тому числі для забезпечення реалізації проектів Українським культурним фондом та Українським інститутом книги. Для надання пільгових іпотечних кредитів внутрішньо переміщеним особам – 20 мільйонів гривень.

Крім того, здійснено перерозподіл видатків між розпорядниками та за окремими бюджетними програмами з урахуванням пропозицій народних депутатів України, зокрема передбачено нову бюджетну програму «Державний фонд регіонального розвитку» у сумі 2 мільярди гривень. Кошти Державного фонду регіонального розвитку будуть спрямовані насамперед на відновлення об'єктів критичної інфраструктури на деокупованих територіях, тому це також додатковий ресурс для перемоги.

Шановні народні депутати, дякую вам за оперативний розгляд проекту бюджету на наступний рік, за конструктивну роботу в комітетах та в стінах парламенту, за співпрацю з урядом та Міністерством фінансів України. Своєчасне прийняття головного фінансового документа країни дасть нам змогу продовжити діалог з нашими міжнародними партнерами щодо пошуку джерел фінансування та підтримки України в боротьбі зі збройною агресією російської федерації.

Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Михайловичу.

Шановні народні депутати, я прошу записатися на запитання до доповідача. Нагадую, що ми відводимо на це до 15 хвилин. Будь ласка, записуйтеся.

Ар'єв Володимир Ігорович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановний пане міністре, як ви можете пояснити той факт, що на фоні антикорупційних розслідувань журналістів про зловживання на будівництві доріг у Дніпропетровській області уряд зараз замість того, щоб додавати на армію, знову додає 7 мільярдів на «велике крадівництво»? Це перше питання.

Друге питання щодо марафону. Вчора під час засідання Погоджувальної ради ви поінформували, що це була не ваша ініціатива, не шановного Прем'єр-міністра, а міністра культури та інформаційної політики, коли у воюючій країні 2 мільярди попри рішення Ради національної безпеки і оборони, ми надаємо російськомовним телеканалам, олігархічним телеканалам, власники яких точно є монополістами. Водночас, як ви знаєте, прості українці збирають через «Справу громад», через інші фонди і волонтерські організації на дрони, на броньовані машини, навіть на зимову форму.

Ми звертаємося до шановного Голови Верховної Ради почути нашу пропозицію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Сергію Михайловичу.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. Щодо першого питання про дорожнє будівництво. Ми маємо виконувати норми законів. Якщо Верховна Рада визначила, що в нас є дорожній фонд, до якого спрямовується частина акцизного податку, і враховуючи те, що відновлюються ставки акцизного податку з пального, ми збільшуємо цю частину, яка спрямовується до дорожнього фонду, у тому числі ці кошти будуть спрямовані на дорожнє будівництво. Це відповідь на перше питання.

З приводу інформаційної політики. Є норма пункту 2.15 частини другої Бюджетних висновків Верховної Ради, яка передбачає, що уряд може підтримати відхилені пропозиції парламенту. Це позиція уряду в частині інформаційної боротьби, інформаційної політики, і тому це питання вирішено у спосіб, який визначено у проекті бюджету на 2023 рік, кошти передбачено для підтримки телеканалів. Якщо ви вважаєте інакше, можете змінити норму закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Михайловичу.

Слово надається народному депутату Німченку Василю Івановичу, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка, Василю Івановичу.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Прошу передати слово народному депутату Колтуновичу Олександрю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Я дякую шановному Василю Івановичу за надану можливість поставити запитання. Шановний пане міністре, я хотів би звернутися до вас щодо такого показника, як доходи місцевих бюджетів і міжбюджетні трансферти. Нас цікавлять лише цифри. Сьогодні це питання вже звучало. Воно надзвичайно актуальне, зважаючи на неспроможність окремих регіонів розв'язувати ті нагальні і соціально-економічні проблеми, які є на місцях. Тому нас цікавить, наскільки в проекті бюджету на 2023 рік у номінальних цифрах зміняться доходи місцевих бюджетів, міжбюджетні трансферти і також у порівняних цінах. Тому що ми розуміємо, що інфляційно-девальваційні процеси нівелюють номінальне зростання тих показників, які є. Це перше питання.

Друге питання стосується частки цих доходів у зведеному бюджеті. Ми матимемо можливість порівняти минулий і цей рік для того, щоб бачити, чи збільшується цей ресурс на місцях, чи ні.

І останнє питання, щодо дотаційних регіонів. Якщо можете, назвіть їх кількість для того, щоб ми розуміли.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. У нас місцеві бюджети залишаються одним з ключових пріоритетів. Жодних підстав вважати, що ресурс місцевих бюджетів буде зменшено, немає.

Більше того, у 2023 році порівняно з 2022 роком ресурс місцевих бюджетів зросте на 94,4 мільярда насамперед за рахунок 60 мільярдів податку з доходів фізичних осіб – військовослужбовців. У нас також є базова дотація 29 мільярдів і додаткова дотація на компенсацію втрат місцевих бюджетів у зв'язку з агресією російської федерації. Її розмір становить 24 мільярди гривень. Ця дотація передбачає компенсацію втрат місцевих бюджетів внаслідок агресії російської федерації. Тому цей механізм дасть нам змогу компенсувати ці доходи, забезпечити фінансування соціальної інфраструктури, забезпечити виплати всіх необхідних коштів цих місцевих бюджетів. Це для нас пріоритет. Ці ресурси будуть спрямовані на деокуповані території, які найбільше постраждали. Тому

місцеві бюджети виграли достатньо суттєвий ресурс порівняно з цим роком, і на мою думку, жодних підстав вважати, що вони щось втратять, немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Задорожньому Миколі Миколайовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАДОРЖНИЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», округ № 162, Сумщина. Шановний Сергію Михайловичу, передусім хотів би подякувати всьому міністерству за якісну і швидку підготовку проекту бюджету. Дійсно, досить багато маніпуляцій відбувається стосовно того, що всі кошти – на армію. Я думаю, всі побачили в проекті бюджету, що більше половини коштів спрямовуються на фінансування сектору оборони.

Тим не менш я хотів би порушити питання стосовно відновлення країни. У нас досить багато регіонів постраждали, де багато внутрішньо переміщених осіб, і ці регіони потребують відновлення, зокрема Охтирський район, який я представляю. Хотів би у вас запитати, за рахунок чого збільшено до другого читання фонд ліквідації наслідків і чи є можливість протягом наступного року цей фонд збільшити, для того щоб ми могли відновити ті регіони, які найбільше постраждали...

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. Дійсно, у нас ресурс на відновлення досить обмежений. Ми говоримо лише про відновлення найбільш критичних об'єктів інфраструктури. Насамперед, це об'єкти, які забезпечують життєдіяльність населення, далі мова йде про соціальну інфраструктуру – дитячі садочки, школи, лікарні. Є фонд ліквідації наслідків збройної агресії, який сформований на сьогоднішній момент, обсяг коштів фонду – 35,5 мільярда гривень. Є кошти за рахунок перерахування доходу Національного банку України. Є також додатково дотація вирівнювання місцевим бюджетам на компенсацію їх втрат – 24 мільярди гривень і кошти резервного фонду.

У випадку якщо будуть вилучені російські активи, грошові кошти, вони можуть бути спрямовані до цього фонду, і він, звичайно, може мати більший обсяг.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич, «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Прошу передати слово народному депутату Колтуновичу Олександрю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую шановному Нестору Івановичу за можливість поставити запитання. На продовження свого попереднього запитання я хотів би звернути увагу на те, якими розрахунками ви взагалі користувалися, коли зменшували обсяг субсидій для компенсації оплати комунальних послуг? У минулому році ця цифра планувалася на рівні 41,7 мільярда гривень, на наступний рік передбачається 37,8 мільярда гривень, тобто номінальна цифра зросла. Відверто вам скажу, я постійно моніторю всі тарифи на житлово-комунальні послуги, вони не зменшуються, а Державна служба статистики, яка публікувала дані, навпаки, показувала, що нарахування за житлово-комунальні послуги збільшувалися. Тож який розрахунок ви проводили, коли міняли цю цифру? Це перше.

Друге. Я бачу, що до другого читання ви збільшили фінансування Пенсійного фонду до 271,8 мільярда гривень. Можливо, у вас уже є цифри, наскільки збільшаться розміри прожиткового мінімуму і мінімальної пенсії до кінця 2023 року?

Дякую за відповіді.

МАРЧЕНКО С.М. З приводу енергетичної субсидії хочу зазначити, що розрахунки базуються на наявній кількості громадян на території України, які є споживачами цієї субсидії, на можливості зафіксувати тарифи на незмінному обсязі протягом усього опалювального сезону, що також впливає на необхідність компенсації, та на інших чинниках, які передбачені при розрахунку цієї суми. Немає жодних підстав вважати, що цієї суми буде недостатньо, тому що сума 41 мільярд у цьому році виявилася достатньою, щоб повністю компенсувати субсидії всім споживачам.

З приводу Пенсійного фонду. Кошти, а саме 40 мільярдів додатково, передбачаються з метою здійснення індексації пенсій, і це дасть змогу суттєво підвищити пенсії, враховуючи рівень інфляції, який зараз є. На сьогодні пенсіонери є найменш захищеними категоріями громадян, тому уряд шукає способи, яким чином їх захистити, враховуючи наслідки для економіки, які ми зараз маємо через агресію російської федерації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Саврасов Максим Віталійович. Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день. Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановний пане міністре, я можу твердо сказати, що ви неякісно доопрацювали проект закону до другого читання. У нас був ряд пропозицій, і я впевнена, що ви також про це думали, про виключення положень щодо розпорядження коштами Державного дорожнього фонду для спрямування їх саме на забезпечення робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією міжнародних автомобільних пунктів пропуску з країнами Європейського Союзу.

Ми вважаємо, що це наш другий фронт, в який треба вкладати гроші, бо без розширення експортних можливостей для нашої економіки ми через той вузький коридор виключно з деяких видів товарів, які на сьогодні експортуються, застрягнемо у своїй країні.

Я не побачила в жодному розпоряднику, ви так і не визначилися, чи митна служба, чи Міністерство інфраструктури здійснюватиме цю роботу, і не виділили жодної копійки, так і залишили 75 мільярдів на дороги і не...

МАРЧЕНКО С.М. Шановний народний депутате, дякую за запитання. Ви знаєте, іноді для того, щоб відкривати пункти пропуску, потрібні гроші, але наш уряд, працюючи у таких складних умовах, має можливість це робити навіть з обмеженим ресурсом. Хочу вам зазначити, що цього року передбачається відкриття нових пунктів пропуску на кордоні з нашими сусідніми країнами, є також підтримка наших партнерів, сусідніх країн, які зацікавлені в розширенні нашої інфраструктури пропуску через кордон, тому вже в цьому році буде відкрито декілька нових пунктів пропуску через кордон навіть без наявності додаткових грошей на цей напрям.

Спрямування коштів на цей напрям є пріоритетом, тому ми, звичайно, будемо працювати і в наступному році, щоб винайти необхідний ресурс для того, щоб розширити саме західний кордон і його спроможність у частині забезпечення переміщення громадян України та необхідних експортно-імпортних товарів. Це пріоритет і над цим питанням ми активно працюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще одне запитання. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Я так думаю, що це буде завершальне запитання щодо бюджету.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дякую. Фракція «Батьківщина». Пане міністре, ми прекрасно усвідомлюємо, що проект бюджету на наступний рік готується

в непростижних умовах реальної війни, і хочемо щиро вірити, що бюджет 2023 року буде бюджетом перемоги України.

У мене до вас два питання. Перше питання – щодо вже згаданого сьогодні фонду відбудови. Чи закладаються в тій сумі більше 35 мільярдів кошти на відшкодування громадянам втраченого майна і чи вже з наступного року розпочнеться реальне відшкодування?

Друге болюче питання – щодо індексації на рівень інфляції, яка фіксується майже 30 відсотків. Коли будемо все-таки індексувати пенсії і зарплати?

Дякую.

МАРЧЕНКО С.М. Дякую за запитання. У нас є досить обмежена можливість у частині відновлення. Ми не говоримо зараз про велике післявоєнне відновлення, а лише про відновлення найбільш нагальних питань критичної інфраструктури для того, щоб країна фактично виживала в цих складних умовах. Але частково питання щодо компенсацій втраченого житла може бути вирішено за рахунок фонду ліквідації, і такий напрям є. Звичайно, обсяг коштів, який передбачений, є недостатнім, і тому ми зараз активно працюємо з нашими міжнародними партнерами вже в рамках великої відбудови країни, щоб віднайти ці кошти, у тому числі за рахунок арештованих активів російської федерації.

З приводу 30 відсотків потенційного рівня інфляції в цьому році та індексації заробітних плат і пенсій. Ми можемо забезпечити індексацію лише найбільш вразливих категорій, які є на сьогодні, – пенсіонерів. Тому для них кошти передбачено. Інші категорії громадян будемо визначати в частині наших можливостей, тому що це досить суттєві видатки бюджету, це може додатково вплинути на наші можливості продовжувати військову кампанію і забезпечувати макроекономічну стабільність, тому що кожна гривня, яка працює на споживання, додатково розкручує інфляцію. Ці питання треба ретельно прораховувати. Як тільки ми знайдемо таку можливість у бюджеті, ми будемо забезпечувати індексацію й інших бюджетних працівників.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Михайловичу.

Ми завершили запитання до міністра фінансів. Займіть, будь ласка, своє місце.

Для доповіді запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Юрій Юрійович Арістов.

Будь ласка, Юрію Юрійовичу.

АРИСТОВ Ю.Ю., голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати та запрошені! Сьогодні історичний момент – Верховна Рада вперше за роки незалежності розглядає проект закону про Державний бюджет України

у другому читанні на початку листопада, тобто набагато раніше ніж зазвичай. Це свідчить про те, що кожний, хто бере участь у бюджетному процесі, усвідомив свою персональну відповідальність перед українцями, усвідомив відповідальність перед державою, яка бореться за свою свободу та незалежність, усвідомив, що чим раніше буде схвалений головний фінансовий документ на наступний рік, тим легше буде забезпечити його виконання.

Хочу подякувати Міністерству фінансів за оперативні та плідні переговори з представниками Міжнародного валютного фонду. Результати, які були досягнуті, вже відобразилися в доопрацьованому до другого читання проекті бюджету. Уряд знайшов можливість збільшити видатки на вирішення важливих соціально-економічних питань, зокрема на виплату пенсій, пільгових кредитів для внутрішньо переміщених осіб, нагальні потреби освіти. Пріоритети бюджету на наступний рік чіткі та зрозумілі, як ніколи, – безпека та оборона і соціальний захист населення.

Комітет з питань бюджету проаналізував стан врахування урядом Бюджетних висновків Верховної Ради. Враховано 11 з 12 пропозицій частини першої Бюджетних висновків, ще одну пропозицію враховано в іншій редакції. Щодо частини другої Бюджетних висновків, то з 72 доручень враховано майже половину.

Отже, Комітет з питань бюджету рекомендує Верховній Раді прийняти законопроект № 8000 у другому читанні та в цілому як закон з урахуванням погоджених з Міністерством фінансів пропозицій комітету. Зараз найголовніше – забезпечення фінансової безпеки країни, яка бореться з російським окупантом, захистити тих, які найбільше потребують захисту. Тому працюймо для перемоги і слава Україні!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні народні депутати, я прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп, 3 хвилини на виступ.

Тарас Іванович Батенко, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги! Ми свідомі того, що це найважчий бюджет за всю історію української незалежності. Ми розуміємо, що половина всіх видатків держави в цьому бюджеті піде на сектор оборони країни в умовах неприхованої військової агресії російської федерації. Тому нам важливо побачити в цьому бюджеті реальне наповнення цифр, зокрема фонду ліквідації наслідків збройної агресії, і, безумовно, при підтримці наших міжнародних партнерів повністю забезпечувати всі соціальні виплати нашим співвітчизникам.

Ми розуміємо, що вимушено за умов війни держава не може кардинально збільшувати мінімальні соціальні стандарти, але давайте тримати це все в певних рамках. Наголошуємо на недопустимості вчиняти ризикові реформи з таким

чутливим питанням, як субсидії. Про це вже лунало в цьому залі. Ми переконані, що для забезпечення захисту малозабезпечених громадян і гарантування належного проходження опалювального сезону в Державному бюджеті має бути чітко, як і в минулі роки, одним рядком записана державна програма надання населенню субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

Зокрема, під час війни для нас незрозумілим видається абсолютно необгрунтоване запровадження змін до формули розподілу міжбюджетних трансфертів. Непоодинокі випадки, коли окремі місцеві бюджети, яким у минулі роки надавалася недостатня підтримка з державного бюджету на захищені статті, тепер виявилися в боржниках перед держбюджетом і повинні повертати реверсну дотацію державі.

Ми привертаємо увагу до катастрофічного скорочення фінансування освітньої галузі на наступний рік на більш як 20 мільярдів гривень. За що ми боремося в цій війні, друзі? Розуміємо, що зараз важкі часи і на значній тимчасово окупованій території майже неможливо буде налагодити нормальний освітній процес, але це аж ніяк не дає нам по-іншому зрозуміти, чому освітня субвенція скорочена на таку велику суму. Запровадження і реформи «Нова українська школа», і програми «Спроможна школа для кращих результатів», і нових підручників для учнів взагалі або згорнуто, або було надто відтерміновано. Ми ризикуємо остаточно втратити уми наших дітей, які виїхали на безпечну територію як в Україні, так і за кордоном, проте й надалі хочуть навчатися дистанційно.

Дефіцит у 38 мільярдів доларів на наступний рік, який лунає сьогодні з вуст очільників уряду, – це велика сума, яку Україна може покрити, не тиражуючи гривні і збільшуючи інфляцію, а лише шляхом перемовин з нашими міжнародними партнерами, підтримки з їхнього боку і грантів. Ми розуміємо, що перебуваємо в тяжкій ситуації бюджетного процесу, нам нікуди діватися, ми повинні показати собі і світові, що ми підтримуємо належним чином наших співгромадян.

Тому наша депутатська група голосуватиме за цей проект бюджету в другому читанні, і сподіваємося, що наступний економічний рік ми витримаємо і пройдемо достойно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Миколайович Євтушок, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Прошу передати слово Михайлу Цимбалюку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановний пане Голово, шановна президіє, шановний пане Прем'єр-міністре, шановні міністри! Насправді, бюджет 2023 року пишеться в непростих політичних, економічних і військових

умовах, це, справді, перший бюджет держави, що воює, і, підкреслю, хочеться щиро вірити, що це бюджет перемоги українського народу у війні з рашистами. Але все-таки слід розуміти, що майже половина бюджету – це сектор оборони, і потрібно думати не лише про виділення коштів, а й про контроль за використанням кожної копійки, і це обов'язок Верховної Ради України.

Справді, коли ми кажемо про соціальну сферу, 400 мільярдів – це насправді велика сума. Але за цими коштами – доля більше 10 мільйонів українських пенсіонерів, ще декількох мільйонів родин, які потребують підтримки держави. І коли ми кажемо про кошти на відновлення держави, то хочеться побажати уряду все-таки подбати, щоб громадяни України, які втратили житло, вже найближчими місяцями розпочали отримувати відшкодування. Бо сьогодні вони лише чекають і реєструються в системі «Дія». У проекті бюджету на наступний рік є зменшення фінансування освіти, а держава, що воює, має пам'ятати, що фінансування освітнього сектору – це теж війна за майбутню еліту України, яка буде відбудовувати державу післявоєнної епохи.

Звичайно, є проблема рівня інфляції, і мінімальна зарплата, яка наступного року залишиться на рівні 6 тисяч 700 гривень, як і сьогодні, це не ті кошти, які можуть забезпечити працюючу людину всім необхідним. Купівельна спроможність буде зменшена, це теж проблема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний пане Голово, прошу передати слово Олександрю Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, ми вже двічі мали можливість обговорити цей проект бюджету. Я не буду зупинятися на самих бюджетних цифрах, але підкреслю ті цифри, які були підкориговані, а це основні макроекономічні показники, щодо яких був десь погіршений прогноз, десь покращений.

Щодо ВВП була погіршена оцінка на наступний рік до 3,2 відсотка. Це часткове відновлення, загалом ми маємо за два роки падіння мінус 34 відсотки.

Щодо індексу інфляції. Це важливо, ми наполягали на цьому параметрі, і варто подякувати уряду, вони врахували ці моменти щодо індексації і будуть переглядати мінімальний прожитковий мінімум і мінімальну пенсію. Хоча інфляція запланована на рівні 28 відсотків, але кумулятивний індекс цін за два роки – 65,5 відсотка. Це високі цифри і мінімальні фіксовані доходи необхідно індексувати.

Щодо девальвації, яка планується. Хоча й понизили цю планку до 45,8 гривні за долар, але все одно маємо за два роки девальвацію 67,8 відсотка. Це те, про що ми казали, за два роки мінімальна заробітна плата зростає на 3,1 відсотка, прожитковий мінімум – на 8,2 відсотка. Це неспівставні цифри з показниками інфляції і девальвації, тому те, що уряд додатково передбачив кошти на підвищення мінімальної пенсії, це важливі цифри і вони заслуговують на увагу.

На що я ще хочу звернути увагу? Це вже негатив. Підвищується граничний обсяг державного і гарантованого державою боргу. Загалом якщо взяти останню дату, яка на сьогодні опублікована, держборг зросте на 79 відсотків, майже вдвоє. Це високі цифри.

Ну, і запозичення. 1,7 трильйона гривень – це високі цифри, які необхідно буде все одно потім віддавати і витратити кошти щороку на обслуговування державного і гарантованого державою боргу.

Щодо пріоритетів. Я впевнений, що ми будемо вносити зміни на наступний рік. Я хотів би звернути увагу, що необхідно підтримати реальний сектор економіки, промислове виробництво, яке, за оцінками окремих інститутів, зменшиться в цьому році на 42,6 відсотка, У металургії вже маємо падіння – за дев'ять місяців мінус 66 відсотків і 67 відсотків за окремими видами діяльності. У хімічній промисловості залишилися 49 відсотків підприємств, які працювали на початок року. Тому для того щоб стимулювати зайнятість всередині країни, необхідно насамперед підтримувати реальний сектор економіки, який вноситиме найбільший вклад у дохідну частину бюджету через податки і збори.

Ну, і останнє, на що я хочу звернути увагу, це те, що ми переживаємо стагфляційну боргову кризу. Подолання інфляції – це надзвичайно важливий момент для того.

Я не голосував за жоден з трьох бюджетів, але воєнний бюджет, безумовно, ми підтримуємо і будемо за нього голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Саврасову Миколі Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В. Максим Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максиму Віталійовичу, будь ласка.

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я все-таки сподівалася, що ми, приймаючи такий важливий проект, будемо чесні один перед одним і називатимемо речі своїми іменами. Наприклад, те, що ми, опозиція, були відсунуті від бюджетного процесу, це факт. Ми подали дуже багато конструктивних пропозицій, і якби я не пішла на засідання бюджетного комітету, то жодна з них не потрапила б до доручень уряду. Але уряд не опрацював жодної з пропозицій, які ініціювалися нами. Це великий мінус і означає, що ви хочете взяти відповідальність лише на себе, а ми хочемо разом перти цього плуга під час війни.

Говорять, що це бюджет країни, яка воює, але зверніть увагу, що 1 трильйон 141 мільярд – це всі кошти, які надійдуть до загального фонду державного бюджету в наступному році. Але ця сума менша, ніж витрачено в цьому році. І коли ви кажете, що хтось нарікає, що не вистачає коштів в армії, то їх не вистачає! Ви подивіться, скільки волонтерів, скільки благодійників продовжують везти на фронт, а потреба все зростає, і всі предмети оборони стають усе дорожчими. Мільярди особистих коштів уже витрачені як бізнесом, так і благодійниками – фізичними особами.

Тож пройтися за всіма статтями видатків, я їх називала, на 4 мільярди, і спрямувати на програми, пов'язані з обороною, ми точно могли.

Тепер щодо другої частини. Усі решта видатків – за рахунок наших спонсорів, країн-партнерів, які надаватимуть нам допомогу. Вдумайтесь, півбюджету, а це всі соціальні видатки, всі бюджетні видатки, – за їх рахунок. Тому в мене виникає питання: як можна було створювати фонди на сотні мільярдів, роздаючи їх під інших різних розпорядників, а чому не фонд з представництвом країн-донорів? Невже ви впевнені, що вам країни-донори дадуть можливість витратити кошти без їх участі? Чому в Міністерстві соціальної політики є така програма, як «Соціальний захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини» – 86 мільярдів? Скажіть, будь ласка, де наша системна програма, як ми будемо захищати людей, які, справді, внутрішньо переміщені і яким треба відбудовувати житло?

Все те, що ви тут говорили про фонд відновлення, – це знову профанація, бо це ділиться за напрямками, а не за порядком, який ми з вами прийняли. Я не знаю, для чого створюються реєстри, якщо вони не працюватимуть.

Ми за те, щоб усі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Задорожньому Миколі Миколайовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАДОРОЖНІЙ М.М. Прошу передати слово Михайлу Лабі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Лаба. Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний Голово, шановні народні депутати! Проект Державного бюджету на 2023 рік не простий. Нашій країні доведеться тяжко відстоювати свою незалежність.

Насамперед хочу подякувати всім громадам, головам громад, які у цей важкий час тримають проукраїнську позицію, працюють з бюджетами для підтримки оборони, для забезпечення потреб внутрішньо переміщених осіб. На сьогодні саме у вас дуже багато викликів і багато завдань в оборонному комплексі і в наступних реалізаціях у тому числі програм з ліквідації наслідків бомбардувань нашої держави.

Однозначно країна потребує коштів на відновлення зруйнованої інфраструктури внаслідок війни. На жаль, вимушеною в таких вкрай складних умовах є необхідність вирішення питань соціально-економічного характеру. Сьогодні вже звучало про релоковані підприємства, про підтримку виробничих сфер. Нам потрібно сконцентруватися і запропонувати бізнесу якнайкращі умови в будь-якому місці нашої держави, де їм зручно і комфортно працювати, підтримувати нашу економіку.

Міністерство фінансів має провести титанічну роботу, щоб ми мали змогу уникнути ризиків, які призведуть до недостатності коштів для фінансування дефіциту державного бюджету. Тож маю надію, що керівництво та працівники Мінфіну гідно виконають цю непросту поставлену перед нами задачу.

Звісно, ми повинні робити запозичення, і дякую за підтримку нашим міжнародним партнерам. Наша загальна спільна робота – уряду, Президента, Верховної Ради – націлена на перемогу нашої країни.

Все буде Україна! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, слово надається народному депутату України Железняку Ярославу Івановичу. Я правильно розумію, ви замість Васильченко Галини Іванівни?

Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Це, напевно, найбільш складний бюджет, який ми приймаємо в рекордні строки, причому це позитивний рекорд і це велике надбання нашого парламенту, що ми двічі приймали бюджет в листопаді перед роком, на який приймається бюджет. На жаль, в історії України були й інші приклади, коли бюджет приймали і в квітні, і декілька разів у січні.

Будь-який бюджет можна дуже легко критикувати. Цей проект бюджету не є виключенням. До того ж і перед першим читанням, і тим більше перед другим до цього проекту бюджету було внесено ті речі, за які об'єктивно може бути соромно. Сьогодні говорили і про фінансування партій, і про марафон,

і про фонд ліквідації наслідків збройної агресії, який погоджується чомусь з бюджетним комітетом. Дуже не хотілося такого бачити.

Але єдина цифра, яка мені особисто говорить, голосувати чи не голосувати, підтримувати чи не підтримувати цей проект бюджету, – це цифра дефіциту. Нам не вистачає до цього бюджету 38 мільярдів доларів. Це теж, на жаль, рекорд, на відміну від попереднього він негативний. Ми заробимо за 2023 рік завдяки нашому бізнесу лише 1 трильйон 300 мільярдів. Майже все, а напевно, і більше, на жаль, ми витратимо на війну. Тому за дефіцит у 38 мільярдів наші міжнародні партнери фінансуватимуть пенсії, зарплати, соціальну підтримку, щось відбудовуватимуть. Виключно через це ми робимо єдиний правильний крок, що сьогодні голосуємо за бюджет за два місяці заздалегідь, щоб у нашого уряду була можливість залучити ці гроші.

Як я сказав напочатку, будь-який бюджет легко критикувати, і цей, повірте, точно є за що, але це треба робити в мирний час. Сподіваюся, коли він настане, а він настане в наступному році і виключно з нашою перемогою, ми це обов'язково зробимо. А зараз це бюджет війни.

Єдине прохання до міністра фінансів, який зараз чомусь не слухає, до Прем'єр-міністра, будь ласка, зробіть так, щоб тим, які проголосують за цей бюджет, не було соромно, і, будь ласка, зробіть все можливе, щоб ми знайшли гроші покрити дефіцит.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Гнатенку Валерію Сергійовичу, депутатська група «Відновлення України».

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Цей проект Державного бюджету жодним чином не можна зрівняти з попередніми. Тотальний пріоритет на оборону та відсіч агресії змушує шукати компроміси в абсолютно всіх напрямках. Водночас ми бачимо однозначний прогрес між тим документом, який потрапив до парламенту у середині вересня, та нинішньою редакцією. Проведено величезну роботу профільним комітетом, депутатськими фракціями, групами, урядовою командою, щоб ми оптимально використали весь доступний ресурс на благо українського народу.

По-перше, даний документ дає змогу зберігати всі соціальні видатки та підтримати народ під час нинішнього непростого періоду. Особлива увага до пенсій мільйонів українських пенсіонерів, громадян, куди ми направимо додатково майже 39 мільярдів гривень порівняно з вересневою пропозицією.

По-друге, між першими та другим читаннями за різними статтями ми змогли збільшити загалом майже наполовину видатки на відбудову постраждалих регіонів, тобто додатково приблизно 20 мільярдів ми теж направимо на відновлення нашої держави.

По-третє, варто відзначити перегляд та уточнення мікроекономічних прогнозів до більш реалістичних, і, дякувати Богові, ми змінили прогноз щодо курсу, який раніше планувався 50 гривень до 1 долара, до 45,8 гривень на кінець наступного періоду із середньорічним значенням 42,2 гривні за 1 долар. Ми всі стали свідками, як попередні прогнози фактично спровокували зростання спекуляцій на готівковому ринку зі спробами розгойдати гривню. Але завдяки вчасній реакції Національного банку цього не вдалося зробити.

Попри всі виклики запропонований документ є збалансованим. Незважаючи на значний дефіцит в обсязі 38 мільярдів доларів, Україна має домовленості про щомісячну підтримку в обсязі 3 мільярди доларів від Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки, а також попереду нас чекає нова програма від МВФ.

Депутатська група «Відновлення України» підтримує запропонований проект бюджету на наступний рік. Ми закликаємо Верховну Раду підтримати даний проект і знайти компроміс у країні, яка воює.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

Шановні колеги, поки Павло Андрійович іде, нагадаю, що після цього ще б хвилин відводиться на виступи народних депутатів і переходимо до голосування проекту бюджету в другому читанні, а потім у цілому.

Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Шановний пане Голово, шановний пане Прем'єр-міністре України, міністри, шановні народні депутати, народе України! Звичайно, коли запитувати себе, чи такий бюджет хотіли б бачити ви – в залі, ви – у Кабміні та українці, напевно, ні. Думаю, кожен хотів би бачити бюджет успішної країни, де будуються школи, садочки, лікарні, культура тощо. Однак є велике «але», у нас є сусід – країна-терорист, країна, яка розв'язала велику війну, і тому сьогодні, незважаючи на цей величезний виклик, як зазначає сам профільний міністр, ми маємо помірно-оптимістичний бюджет руху нашої країни вперед до перемоги в наступному 2023 році.

Звісно, потрібно віддати належне насамперед Збройним Силам України, які своєю мужністю, відвагою дають можливість нам у залі, а після прийняття цього Державного бюджету всім органам місцевого самоврядування в громадах будувати свої бюджети, тобто свої плани розвитку громад, а відтак цілої нашої країни. Незважаючи на те що триває війна, Збройні Сили накривають нас своїм куполом, омофором. Треба віддати належне кожному українцю, який не виїхав, а залишається тут, працює, робить якийсь бізнес, платить податки. Саме з цих коштів у наступному році половина бюджету піде на забезпечення нашої армії.

Інша ж половина, якою ми маємо завдячувати міжнародним партнерам, адже це позики, це здебільшого гранти, безповоротні кошти, будуть спрямовані на різні сфери життя нашої країни.

Обов'язково слід згадати про громади, тому що є величезний знак оклику. Це стосується того, що всі ми працюємо заради майбутнього, заради розвитку, заради наших дітей, заради освіти. Я ще раз наголошую, пане профільний фінансовий міністре, що все-таки бракує освітньої субвенції нашим громадам. Відтак вони додаватимуть свої кошти, щоб учителі мали можливість отримувати свою зарплату в наступному році. Це один з негативів цього проекту бюджету. Іншим негативом слід відзначити те, що під час підрахунку реверсної дотації не враховано внутрішньо переміщених осіб у наших громадах. А це понад 100 тисяч для міста Львова, на яких місцевий бюджет також витрачає кошти і, окрім того, віддає в державу, щоб забезпечити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас залишився завершальний акорд – 6 хвилин на виступи народних депутатів, і після цього переходимо до голосування за проект бюджету. Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Слово надається народному депутату Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, шановні українці! Я просив би послухати, тому що в цьому залі проект бюджету в деталях читали, можливо, відсотків 20 народних депутатів. Це не провина, але речі, про які я зараз говоритиму, прошу послухати всіх.

Перше питання. Чи є це бюджет країни, що воює? На перший погляд, так, але насправді ні. Бо якщо ви ретельно подивитеся на цифри, які виділяються, наприклад, на Міністерство оборони і на сектор безпеки і оборони, то з урахуванням інфляції вони навіть менші, ніж факт цього року. Чи це правильно? Я вважаю, що ні.

Друге питання. Чи є цей проект бюджету тим, який захищає наших громадян, які потерпають, наприклад, від енергетичних атак країни-агресора? Ні. Бо багато грошей, які мають бути вкладені на відновлення енергетичної інфраструктури на 2023 рік, на відновлення вікон, дахів, дверей і стін будинків, куди ідуть? І тут я можу сказати: здогадайтеся, будь ласка, з одного разу. Вони йдуть на дороги.

Якби це був мирний час, питань немає, бо дороги – це важливо, але, вибачте, зараз іде війна, на рахунок кожна копійка народних грошей, і сьогодні виділяються (я можу будь-кому це довести на цифрах, просто не в рамках 3 хвилин, а в рамках значно більшої кількості часу) зайві гроші на дороги. Нам передають люди від уряду, що це нібито на мости. Та на мости потрібно не більше 9-10 мільярдів на 2023 рік, я готовий цю цифру обґрунтувати. Нам кажуть, що це для проходження зимового сезону. Але на це потрібно 4 мільярди гривень, навіть з урахуванням нинішніх цін на сіль та паливо для машин, які виходитимуть на чищення доріг. Нам кажуть про ремонт доріг. Максимум, що потрібно для ямкового ремонту, це 12-15 мільярдів. Той, хто постійно їздить біля лінії фронту, бачить, що більшість пошкоджень доріг – це ямковий ремонт. Так, це на декілька років, але сьогодні ми маємо ці гроші виділяти на інше – на безпеку і оборону.

І наостанок. Ніна Петрівна Южаніна знайшла і показала вам під час прийняття проекту бюджету в першому читанні, що більше 4 мільярдів гривень виділяється майже на чисту корупцію. Гроші, які сьогодні виділені на марафон і на, вибачте, забезпечення цих каналів, які парламент збив, це взагалі плювок в обличчя кожного депутата в цьому залі.

Тому пропоную не підтримувати проект у другому читанні, але підтримати в цілому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ідемо далі. Замість Задорожного Пушкаренка Арсеній. Будь ласка.

Шановні колеги, перед тим як пан Арсеній почне виступ, нагадую, що після цього переходимо до голосування. Прошу запросити народних депутатів до залу.

ПУШКАРЕНКО А.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановна президіє, шановні колеги, дорогі українці! Дуже ганебно чути в цьому залі, з цієї трибуни, як наші окремі колеги під час війни закликають не голосувати за бюджет. За всі роки незалежності не було ідеального бюджету, прийнятого Верховною Радою. Але ми сьогодні – країна, що воює, перед нами багато викликів. Завдяки Збройним Силам України сьогодні ми, Верховна Рада України дев'ятого скликання, можемо в незалежній Україні, суверенній державі, приймати бюджет на 2023 рік. Тому взагалі не повинно бути дискусій про те, скільки в цьому бюджеті витрачається на Збройні Сили України. Скільки треба для перемоги – стільки й будемо витрачати. Невипадково це бюджет перемоги.

Так, дійсно, половина бюджету – на Збройні Сили України. Тут окремі колеги нарікають, що те недофінансовується і те недофінансовується. Друзі, яка різниця, що недофінансовується, якщо ми можемо втратити незалежність? Тому це не обговорюється.

З іншого боку, є критика цього проекту бюджету щодо закладених коштів на відновлення. Та не стоїть сьогодні питання для тих людей, які втратили своє житло і їм немає де перезимувати, чи для дітей, які втратили школу і їм немає де навчатися, коли відновлюватися – сьогодні чи через рік, чи через два. Ми як держава і як влада взяли на себе зобов'язання і повинні відновити все, що зруйнував ворог, і побудувати ще краще. Ми це зробимо, і це сьогодні робиться.

Тому, звичайно, я вдячний Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів, Комітету з питань бюджету і всім вам, колеги, за те, що ми в цьому році конструктивно поставилися до бюджету, розглядаємо його проект раніше терміну, і, дійсно, цей документ збалансований. Треба розуміти, що кожна друга гривня на сьогодні у нашому бюджеті дефіцитна. Треба розуміти, що економічний цикл розірваний. Треба розуміти, що без підтримки і допомоги міжнародних партнерів ми не витягнули б ані бюджет цього року, ані бюджет наступного року. Тому виражена державницька позиція кожного з вас повинна переважати над популізмом або чиймись амбіціями.

Шановні колеги, я закликаю вас підтримати проект Державного бюджету на 2023 рік – бюджету нашої перемоги. Ми обов'язково переможемо. Наші Збройні Сили деокупають усі території, виб'ють ворога, і ми обов'язково кожний зруйнований об'єкт відбудуємо і, я переконаний, зробимо ще кращим. А ті зобов'язання держави, які на сьогодні є, що стосуються соціальних виплат, пенсій і всіх тих видатків, які держава повинна забезпечувати, у проекті бюджету закладені і всі будуть виплачені.

Закликаю підтримати.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершити обговорення у другому читанні проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2023 рік».

Я завжди говорив, що голосування за бюджет – найважливіше голосування депутата за рік, а в період воєнного стану воно набуває ще більшої ваги. Тому я прошу всіх народних депутатів зайняти свої місця, щоб ми не бачили тут добігань, невстигань і таке інше. Але перед тим як перейти до прийняття рішення, я просто хочу звернути вашу увагу, що це рішення потребуватиме декількох голосувань.

Перший варіант – коли ми підтримуємо проект у другому читанні, він відразу ставиться на голосування в цілому. Другий варіант – якщо не підтримується в другому читанні, то відповідно до частини дев'ятої статті 158 Регламенту Верховної Ради ми будемо проводити розгляд і голосування статей (не поправок, а статей, про що сьогодні говорили), на розгляді і голосуванні яких наполягають народні депутати.

Тому, враховуючи все наведене, я прошу народних депутатів зайняти свої місця, і давайте зробимо так, щоб наша країна отримала поки бюджет воєнного стану, але я переконаний, що він перетвориться на бюджет нашої спільної перемоги.

Я прошу всіх зайняти свої місця, переходимо до голосування за Державний бюджет України. Шановні колеги, займіть свої місця.

Відповідно до статі 158 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» ([№ 8000](#)) для прийняття у другому читанні з урахуванням висновку Комітету з питань бюджету. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Це ще не кінець, колеги. Відповідно до пункту 4 частини першої статті 85 Конституції України, статті 158 Регламенту Верховної Ради ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» ([№ 8000](#)) у цілому з урахуванням висновку Комітету з питань бюджету. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Закон України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» прийнято. Вітаю, колеги.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Шановні колеги, після бюджету ми маємо проголосувати кошторис Верховної Ради України. Відповідно... (*Шум у залі*). Ні, ми проголосуємо, тоді – з процедури.

Шановні народні депутати, відповідно до пункту 35 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить затвердження кошторису Верховної Ради.

Шановні колеги, згідно зі статтею 7 Регламенту Верховної Ради України кошторис Верховної Ради затверджується Верховною Радою під час прийняття проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік.

Проект кошторису вам надано. Ми домовилися проголосувати без обговорення, але я надам 30 секунд Кальченку, тому що він має зачитати резолютивну частину, і тоді голосуємо.

Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє, шановні народні депутати, комітет на своєму засіданні розглянув підготовлений Управлінням справами Апарату Верховної Ради України кошторис, і члени комітету внесли відповідний проект постанови [№ 8129](#). Водночас згідно з дорученням комітету інформую вас, що вчора Комітетом з питань бюджету ухвалено рішення щодо проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2023 рік», підготовленого Кабінетом Міністрів до другого читання, який щойно було прийнято.

Висновок на цей проект постанови. Рекомендовано збільшення показників обсягу видатків за загальним фондом державного бюджету за бюджетною програмою «Висвітлення діяльності Верховної Ради України через засоби телебачення і радіомовлення та фінансова підтримка видання газети «Голос України» на 120 мільйонів гривень.

Тому ми просимо підтримати проект Постанови «Про кошторис Верховної Ради України на 2023 рік» (№ 8129) з урахуванням збільшення видатків на висвітлення діяльності парламенту через засоби телебачення і радіомовлення.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування проект Постанови «Про кошторис Верховної Ради України на 2023 рік» (№ 8129) для прийняття в цілому. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

Будь ласка, виступ з процедури, але тільки з процедури, Ірино Володимирівно. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дорогі колеги, для всіх українців дуже важливо знати, як приймався бюджет, дуже важливо усвідомлювати позиції всіх фракцій і груп, які сьогодні висловлювалися «за», «проти», які поправки ми вимагали врахувати. Тому ми просимо Голову Верховної Ради поставити на голосування пропозицію, щоб увесь блок, який стосується розгляду бюджетного процесу, що розпочався з виступів фракцій і груп, які просили перерву і замінили її на виступ, і весь блок обговорення проекту бюджету було показано у слоті телеканалу «Рада» у так званому загальному марафоні. Тим більше Рада дуже щедро, замість того, щоб профінансувати Збройні Сили України, віддала на цей марафон 2 мільярди гривень. Я думаю, що українці також мають про це знати.

Просимо підтримати цю пропозицію.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію Ірини Володимирівни... (*Шум у залі*). Ви теж? Давайте спочатку ми проголосуємо пропозицію... (*Шум у залі*).

Добре. Бужанський Максим Аркадійович. Якщо буде декілька пропозицій, поставимо відразу декілька.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я закликаю вас не підтримувати пропозиції пані Ірини, бо хто не голосує за бюджет, той

не розповідає по телебаченню, як він не голосував за бюджет (*Оплески. Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію Ірини Володимирівни (*Шум у залі*). Який коментар? Тут Ірин багато. Шановні колеги, давайте... (*Шум у залі*).

Я ставлю на голосування пропозицію Ірини Володимирівни. Прошу голосувати.

«За» – 120.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Шановні колеги, йдемо далі. Наступний законопроект [№ 6364](#) розглядаємо без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» щодо застосування сучасних підходів до профілактики, тестування і лікування ВІЛ-інфекції відповідно до керівних документів ВООЗ».

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 6364 за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій, поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 6364. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Наступний законопроект [№ 8081](#) ми також домовилися розглядати без обговорення. Це проект Закону «Про внесення зміни до пункту 18 статті 10¹ Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо надання військовослужбовцям відпусток під час дії воєнного стану».

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 8081 за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій, поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 8081. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, йдемо далі. Наступний законопроект ми також домовилися розглядати без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до розділу 6 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Український культурний фонд» щодо особливостей діяльності Українського культурного фонду на період дії воєнного стану» ([№ 8023](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до розділу 6 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Український культурний фонд» щодо особливостей діяльності Українського культурного фонду на період дії воєнного стану» ([№ 8023](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 318.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, в Олени Костівни щось не спрацьовує кнопка. Будь ласка, підійдіть хтось з технічного відділу і подивіться.

Я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 8023 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 314.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за катування» ([№ 5336](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми пропонували розглядати це питання без обговорення, але фракція «Європейська солідарність» хоче виступити. Чи є ще фракції, які хочуть виступити?

Якщо немає, то 2 хвилини – «Європейська солідарність», і після цього голосуємо. Будь ласка, не розходьтеся. Це дуже важливий законопроект.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, я думаю, що ми всі разом з правоохоронними органами об'єднані наступним: має бути повна відповідальність кожного окупанта, а також колаборантів, які причетні до катувань українців. Ми знаємо шокуючі факти після деокупації українських територій, що там працювали справжні катівні. І очевидно, що кожен причетний до такого злочину має відповідати в українських і міжнародних судах. І ми будемо це підтримувати.

У той самий час суспільство, яке сьогодні проходить такий катарсис, очікує від політичних сил високої відповідальності. От щойно ви проголосували за те, щоб платники податків не знали, як ви витрачаєте їх податки, щоб наші міжнародні донори, які сьогодні на 50 відсотків спонсорують український бюджет, не знали, куди йдуть їхні кошти, а виборці не мали права подивитися обговорення сьогоднішнього пленарного засідання на каналі «Рада».

Ви знаєте, тут у всіх стоять європейські прапорці. Ми всі говоримо про сім пунктів, які були прийняті як передумова отримання статусу кандидата в члени ЄС. І боротьба з корупцією – це ключова вимога. Скажіть, будь ласка, як ви можете голосувати за те, щоб виборці не знали про те, як обговорюється і приймається ключовий документ – бюджет? Це не ваші гроші – це гроші наших спільних виборців. Яке право ви маєте робити все для того, щоб вони не знали, на що підуть ці кошти? Яке право, коли ідуть розслідування по дорожньому фонду, ви маєте для того, щоб заборонити сьогодні кожному виборцю це слухати?

Я закликаю канал «Прямий», «5 канал», канал «Еспресо», всі канали, які доброї воли, взяти запис цього відео і показати, як проходило обговорення бюджету, а також ганебну репліку одного пана і те, як «слуги» проголосували, щоб виборці не знали, що тут твориться. Ви не хочете йти до Європейського Союзу, ви хочете жити в росії або Білорусі. Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дивіться, ми мали обговорювати одне питання, а почали інше. Зараз інші фракції хочуть виступити. Оскільки фракція «Європейська солідарність» вже виступила, тому давайте все-таки запишіться ще ті фракції, які хочуть виступити. Ми не будемо дотримуватися тих речей, про які ми говорили на засіданні Погоджувальної ради. Тоді я не розумію сенсу засідання Погоджувальної ради.

Прошу записатися представників інших фракцій, бо цей якийсь незрозумілий договоряк. Трьом першим дам виступити.

Фракція «Європейська солідарність» вже виступала.

Гринчук Оксана Анатоліївна, «Слуга народу». Я так розумію, передає слово Бужанському, так?

Будь ласка, Максиме Аркадійовичу.

БУЖАНСЬКИЙ М.А. Шановні колеги! Шановна президіє! Пані Ірина казала, що наші виборці начебто не знають, куди йдуть їх податки. То я розповім пані Ірині, що вони знають. Вони знають, що всі наші податки без винятку йдуть на війну проти російської федерації, на боротьбу з агресором, на Збройні Сили України. А все інше – це допомога наших партнерів, і вона також йде на війну, на соціальну сферу, на відбудову нашої країни, зруйнованої агресором.

Всі розповідали, як розподіляється бюджет цього року. Вибачте, але коли йде війна, я взагалі не розумію, що можна обговорювати. Все для фронту, все для перемоги! І якщо у вас не вистачило патріотизму натиснути зелену кнопку «За», щоб під час війни надати гроші Збройним Силам України, то, будь ласка, не кажіть нічого про телебачення у зв'язку з бюджетом.

Цей законопроект прошу всіх підтримати зеленою кнопкою «За».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Славицькій Антоніні Керимівні, депутатська група «Відновлення України».

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Прошу передати слово Артему Дмитруку.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»).
Друзі, зараз розглядається дуже важливий законопроект № 5336. Буча, Ірпінь, Ізюм – ці слова сьогодні в усьому світі асоціюються зі звірствами і катуваннями, яких завдали російські військовослужбовці нашим громадянам. Насправді таких населених пунктів сотні, якщо не тисячі.

Станом на сьогодні Кримінальний кодекс України не враховує нинішньої реальності і не передбачає окремої посиленої відповідальності за катування, вчинені росіянами. Ми маємо виправити цей недолік. Російські військовослужбовці – це представники держави, у даному випадку іноземної. Даними змінами до Кримінального кодексу України ми хочемо зафіксувати цю реальність і передбачити окрему кваліфікацію посиленням покаранням для російських солдатів і офіцерів. Тому ми прописуємо, що за катування, яких представники держави, у тому числі іноземної, завдали нашим людям, буде передбачено

позбавлення волі на строк від 7 до 12 років. Це найвище покарання, передбачене статтею 127 Кримінального кодексу України «Катування».

Також ми фіксуємо положення, що даний злочин не матиме строків давності. Тобто кожен російський військовослужбовець, який вчиняв катування в Україні, буде під нашим прицілом до кінця свого життя. Звісно, якщо він якимось чином виживе під ударами Збройних Сил України.

Прийняття цього законопроекту – наш громадянський обов'язок перед закатованими на цій війні українцями. Депутатська група «Відновлення України» підтримує даний законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершальний виступ.

Нестор Іванович Шуфрич. Я попрошу після цього запросити народних депутатів зайняти свої місця, переходимо до голосування.

Про всяк випадок, поки Нестор Іванович іде, я нагадаю, що ми розглядаємо проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за катування».

Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане Голово.

Продовжуючи таку болісну тему бюджету. Я вперше за багато скликань, які я був у Верховній Раді і був в опозиції, проголосував за бюджет. Скажу відверто, що той, хто сьогодні не голосував за виділення коштів на фінансування Збройних Сил України, і є зрадником. І нехай після цього щось мені скаже!

А щодо цього проекту закону, то ми маємо його прийняти саме сьогодні і щоб він діяв і під час війни, і після війни. Тому що конституційні права наших громадян – це є святе, і Конституцію ніхто не має права попірати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за катування» ([№ 5336](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 5336. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Артуре Володимировичу, лише з процедури. Не буде з процедури – я зупиню. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Звертаюся до Голови Верховної Ради з проханням поставити на голосування, як ми і говорили про це на засіданні Погоджувальної ради пропозицію про прийняття рішення щодо трансляції обговорення цього законопроекту про катування, який ми щойно прийняли, в ефірі телеканалу «Рада» в загальнонаціональному телемарафоні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми говорили з приводу цього законопроекту? З приводу цього законопроекту тільки ви мали виступати, Артуре Володимировичу. Всі брали, але ми не домовлялися.

Добре. Це пропозиція, я її поставлю на голосування. Прошу народних депутатів визначатися.

Зупиніть голосування. Ще раз формулюю. Артур Володимирович вніс пропозицію, щоб обговорення цього законопроекту транслювати на телеканалі «Рада». Будь ласка, шановні колеги, прошу визначатися. Так, телемарафону, перепрошую.

«За» – 141.

Рішення не прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судову експертизу» щодо удосконалення організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності» ([№ 7735](#)). Ми домовлялися на засіданні Погоджувальної ради, що ніхто не ставитиме на голосування поправки, тому ми одразу його голосуємо.

Я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судову експертизу» щодо удосконалення організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності» ([№ 7735](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому. Дякую, колеги.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження відповідальності за порушення порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки» ([№ 5159](#)). Ми домовлялися, що чотири поправки від фракції «Батьківщина», і голосуємо за законопроект.

Хто виступатиме від фракції «Батьківщина»? Які поправки? Одразу називайте номер. Не буде. Все. Відразу переходимо до голосування. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження відповідальності за порушення порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки» ([№ 5159](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Наступне питання – проект Закону України «Про матеріали і предмети, що контактують з харчовими продуктами» ([№ 4568](#)).

Ми домовлялися, що буде шість поправок від фракції «Батьківщина». Знімаємо, голосуємо одразу. Підготуйтеся до голосування (*Шум у залі*). Я почув це.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про матеріали і предмети, що контактують з харчовими продуктами» ([№ 4568](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому. Вітаю, колеги.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів щодо приватизації державного і комунального майна, яке перебуває у податковій заставі, та забезпечення адміністрування погашення податкового боргу» ([№ 8045](#)).

Можливо, ми підемо тим самим шляхом? Голосуємо, так? Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів щодо приватизації державного і комунального майна, яке перебуває у податковій заставі, та забезпечення адміністрування погашення податкового боргу»

(№ 8045) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому. Колеги, вітаю!

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сплати авансових внесків з податку на прибуток підприємств за структурні підрозділи, які здійснюють торгівлю валютними цінностями у готівковій формі» ([№ 7655](#)). Ми домовлялися, що розглядаємо дві поправки від фракції «Європейська солідарність», а після цього голосуємо за законопроект у цілому.

Артуре Володимировичу, хто від вас? Номер поправки, і тоді обґрунтування. Я прошу Данила Олександровича зайняти місце. Будь ласка.

Ми не можемо чекати. Шановні колеги, якщо немає тих, хто буде ставити на голосування свої поправки, тоді я ставлю проект закону на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сплати авансових внесків з податку на прибуток підприємств за структурні підрозділи, які здійснюють торгівлю валютними цінностями у готівковій формі» у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому. Вітаю, колеги.

Наступне питання – це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання у сфері поводження з пестицидами і агрохімікатами» ([№ 4558](#)). Ми домовлялися, що буде три поправки від фракції «Батьківщина». Не будете? І поправка 91, Разумков.

Дмитро Олександрович Разумков. Поправка 91 для підтвердження.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Одна ця поправка і чотири поправки треба буде поставити потім просто на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте почнемо з тих, що на голосування.

РАЗУМКОВ Д.О. Я на засіданні Погоджувальної ради говорив, що буде одна поправка і буде ще чотири поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви їх будете ставити на голосування для підтвердження чи для врахування?

РАЗУМКОВ Д.О. Всі для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, всі для підтвердження. Бо я зрозумів, що всі для врахування. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Якщо можна, дайте час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 91. Будь ласка, не розходьтєся.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 91 передбачає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну секунду, Дмитре Олександровичу.

Шановні колеги, ще раз повторюю, хто не зрозумів. Зараз буде п'ять поправок для підтвердження, і тоді голосуємо за законопроект. Тому прошу бути на місцях.

Дмитре Олександровичу, я перепрошую. Спочатку поправка 91.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Поправка передбачає, що до компетенції центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику здійснення державного нагляду у сфері охорони навколишнього природного середовища, можуть належати інші види діяльності, визначені законом, і покладені на нього Президентом України.

Шановні колеги, повноваження Президента держави, повноваження Верховної Ради України чітко виписані в Конституції нашої держави. Давайте не підставляти Президента, тут знаходиться президентська фракція, і не робити так, щоб він потім був вимушений завдяки цьому закону порушувати Конституцію України.

Тому ставлю цю поправку на голосування для підтвердження. Прошу її не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 91 народного депутата Прощука. Вона врахована комітетом.

Висловіть позицію комітету, тому що Разумков просить поставити цю поправку на голосування для підтвердження. Яка позиція комітету? Обґрунтуйте.

ГАЙДУ О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 128, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Комітет цю поправку врахував на своєму засіданні. Тому прошу підтримати цю поправку в редакції комітету, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Я ставлю на голосування поправку 91 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Поправка відхилена.

Наступна поправка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, ці чотири поправки ідентичні. Я просто тоді виступлю і попрошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Назвіть номери, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Це поправки 35, 37, 65 і 71.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 35, 37, 65 і 71. Я правильно зрозумів?

РАЗУМКОВ Д.О. Абсолютно вірно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправки встановлюють, що повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, належать ним встановленому порядку. Тобто фактично ми створюємо прецедент, коли орган сам собі встановлює, сам себе контролює і це, окрім абсолютної алогічності, також створює корупційні ризики. Я не розумію, чому комітет підтримав ці поправки. Пропоную їх не підтримувати і відхилити.

Прошу поставити їх на голосування, Руслане Олексійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз. Одну секунду, я їх всі ще знайду. Я тоді почергово буду їх ставити на голосування, шановні колеги.

Шановні колеги, поправка 35. Ця поправка народного депутата Соломчука врахована редакційно, однак таке рішення просять поставити на голосування для підтвердження.

Я ставлю на голосування для підтвердження поправку 35, яка врахована редакційно. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 37 Бондаренка врахована редакційно. Разумков просить поставити таке рішення комітету на голосування для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 65 народного депутата Соломчука також врахована редакційно.

Шановні колеги, я ставлю цю поправку на голосування для підтвердження. У рішенні комітету вона врахована редакційно. Прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Поправка залишилася врахованою редакційно.

Поправка 71 народного депутата Бондаренка врахована редакційно. Разумков просить поставити таке рішення комітету на голосування для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту.

З процедури – Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). «Батьківщина». Шановні колеги! Зараз законопроект розбалансований тим, що із чотирьох поправок, які регулювали одні правовідносини, дві поправки – враховані, дві – ні. Я вважаю, що в цій ситуації його краще віддати в комітет для того, щоб вони погодили, бо потім буде страшна проблема. Тому для того, щоб ми виписали все відповідно до ключових норм Регламенту, все-таки давайте передамо його в комітет, щоб вони доопрацювали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Щодо такої пропозиції я попрошу відповісти голову комітету. Яка ваша позиція, враховуючи ситуацію розгляду в залі?

ГАЙДУ О.В. Я прошу даний законопроект направити на повторне друге читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте тоді я поставлю на голосування першу пропозицію. Якщо вона не набере голосів, тоді відправимо на повторне друге читання.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону [№ 4558](#) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 124.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію про направлення цього законопроекту на повторне друге читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, враховуючи, що це євроінтеграційний законопроект, я пропоную поставити на голосування пропозицію про скорочення строків для підготовки до повторного другого читання, тому що зрозуміло, що не потрібно багато часу. Щоб ми на наступному засіданні могли його внести на розгляд.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення строків для подачі всіх пропозицій до повторного другого читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, завершальний на сьогодні законопроект. Це проект Закону «Про поштовий зв'язок» ([№ 4353](#)) (*Шум у залі*). Ні, ми не можемо без обговорення, у нас 80 поправок від фракції «Європейська солідарність» і 57 поправок від фракції «Батьківщина».

Шановні колеги, може, ми подумаємо і замінимо на... Не замінимо (*Шум у залі*). Добре.

Проект Закону «Про поштовий зв'язок». Я запрошую Зуєва Максима Сергійовича... Будь ласка, Максиме Сергійовичу. Доброго дня!

Шановні колеги, чи є хтось, хто наполягає на поправках? Немає? Хто буде? Ар'єв і Цимбалюк наполягатимуть? Підтвердження в кінці, друзі (*Шум у залі*). Добре, я зрозумів. Хто наполягає на врахуванні поправок?

Скажіть, будь ласка, фракція «Батьківщина» наполягатиме на своїх поправках? Михайле Михайловичу Цимбалюк, скільки у вас поправок? Ви просите 3 хвилини?

Михайло Михайлович Цимбалюк, 3 хвилини замість поправок. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановні колеги, насправді законопроект потрібен, але ми мали надію, що до другого читання він все-таки вдосконалився і знімуться ті норми, які саме суперечать нашим європейським прагненням.

Наприклад, поправка 28, яку відхилено, характеризує, що таке кур'єрська послуга. Це послуга з виймання, сортування, перевезення та доставки внутрішніх і міжнародних поштових відправлень у вигляді письмової кореспонденції, посилок з можливістю підтвердження вручення в письмовій або електронній формі. На жаль, комітет не врахував цю поправку. І ми вважаємо, що це

неправильно, тому що послуга поштового зв'язку – це діяльність оператора з приймання, обробки, доставки, вручення поштових відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів спрямована на задоволення потреб користувачів.

Таким чином ми маємо враховувати, що Директива 97/67/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 грудня 1997 року про спільні правила розвитку внутрішнього ринку поштових послуг Співтовариства та вдосконалення якості послуг не містить регулювання кур'єрської послуги. Тому давати визначення кур'єрської послуги через пошту і врегульовувати це питання проектом Закону «Про поштовий зв'язок» є невірним. Крім того, чимало суб'єктів господарювання, які не є операторами поштового зв'язку, надають послуги кур'єрської доставки своїх товарів власними силами. Як-то, наприклад, різні заклади громадського харчування надають саме кур'єрські доставки товарів і продуктів.

Тому вважаємо, що потрібно виключити із статті 1 законопроекту термін «кур'єрська послуга» та виключити цю послугу з переліку саме поштового зв'язку. В іншому разі, як тоді нас зрозуміють європейські колеги, коли ми йдемо всупереч директив, які ставлять саме визначення, що таке кур'єрська служба і перелік послуг поштового зв'язку.

Навколо цього була найбільша суперечка. Через те, що не врахували до другого читання наші поправки, фракція «Батьківщина» не може підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу. Шановні колеги, спасибі.

Я так розумію, від фракції «Європейська солідарність» будуть п'ять поправок і двадцять поправок, так? Хто виступатиме?

Климпуш-Цинцадзе. Називайте номер поправки спочатку. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Я спочатку щодо трьох поправок для врахування.

Поправка 16. Колеги, дійсно, я погоджуюся, що законопроект потрібен для того, щоб ми встановили ті правила, які діють у цивілізованому світі і максимально забезпечили виконання європейських норм у нашому законодавстві.

Але, на жаль, як виявилось, під час підготовки цього законопроекту до другого читання, він має певні невідповідності директиві, яка регулює цю сферу. Зокрема, я пропоную врахувати поправку 16, яка відповідно до директиви пропонує термінологічно включити додатковий термін «відправлення з оголошеною вартістю». Це послуга зі страхування поштового відправлення до заявленої відправником вартості у разі втрати, крадіжки чи ушкодження. У такий спосіб ми захистимо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я ставлю на голосування поправку 16 Климпуш-Цинцадзе для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Який номер наступної поправки, Іванно Орестівно?

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Колеги, якщо ми неправильно використуємо термінологію директив Європейського Союзу, закладаємо в наше законодавство, то це означатиме викривлену реалізацію права Європейського Союзу в українському законодавстві.

Тому пропоную поправку 33, яку було відхилено комітетом, все-таки врахувати. Йдеться про одиницю кореспонденції, про повідомлення в письмовій формі на будь-якому фізичному носії, що підлягає передачі та доставці за адресою, вказаною відправником на самому відправленні або на його упаковці. Книги, каталоги, газети та періодичні видання не вважаються предметами кореспонденції.

Колеги, просто прошу вас цю термінологію застосувати в українському законодавстві, яка переноситься сюди з директиви Європейського Союзу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 33 народної депутатки Климпуш-Цинцадзе. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Яка завершальна поправка, Іванно Орестівно?

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. На жаль, не враховано набагато більше поправок. Я сподіваюся, що ви, колеги, хоча б підтримаєте поправку 244, якою ми пропонуємо, що фінансові звіти призначеного оператора, який надає універсальні послуги поштового зв'язку (а це відповідно Укрпошта), повинні складатися та надаватися для аудиту незалежним аудитором і публікуватися відповідно до законодавства. І цей призначений оператор, який надає ці універсальні послуги поштового зв'язку, оприлюднює щорічний звіт про свою діяльність, у тому числі інформацію щодо кількості скарг та заходи щодо їх врегулювання.

Я дуже сподіваюся, що ви, колеги, зацікавлені в тому, що коли ми маємо поштового оператора, який надає універсальну послугу, щоб ми точно розуміли, в який спосіб він функціонує, який його фінансовий стан і як ми можемо допомогти цьому оператору справлятися зі своїми зобов'язаннями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 244 народної депутатки Климпуш-Цинцадзе. Комітетом вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Ар'єв. Які поправки у вас?

АР'ЄВ В.І. Я прошу дати мені 3 хвилини замість поправок 21, 39, 44, 58, 68, 65, 72, 75 на представлення позиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 3 хвилин.

АР'ЄВ В.І. Обнулїть, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обнулїть.

АР'ЄВ В.І. Шановні колеги, я хочу зауважити одну річ. Цей законопроект дуже потрібен. Якщо ми зараз у відповідності до наших європейських прагнень приймаємо подібні закони, то ми маємо діяти з точки зору європейської логіки, логіки Європейського Союзу.

У чому полягає логіка Європейського Союзу? Мінімальне регулювання. Тобто там, де можна регулювати, втручаються і державні органи, і союзні органи. Там, де не можна, нехай бізнес розбирається сам.

Всі поправки, які я зараз назвав, стосуються визначення термінології. Це визначення термінології має дуже суттєву різницю з тим, як подано в законопроекті. Тому що ми говоримо про певні речі, які будуть регулюватися, через універсальні послуги.

Дуже прошу людей уважно послухати, що таке універсальні послуги. Я розумію, що тут кожен зайнятий своїми справами, але ви будете голосувати за європейський закон. Тому послухайте, будь ласка, уважно.

Універсальні послуги – це ті послуги, які поштові служби зобов'язані надавати населенню незалежно ні від чого, якщо дуже спростити це формулювання. Все решта є неуніверсальні послуги. Якщо ми говоримо про те, що регулювання буде стосуватися універсальних послуг, то тоді це є цілком логічна річ. Тобто це доступ абсолютно всіх незалежно від того, наскільки важко-доступні є місця в сільській місцевості, в гірській місцевості, там, де поштова служба повинна працювати. Неуніверсальні послуги – це фактично додаткові послуги. Це, можна так сказати, преміум послуги, якщо перекласти це умовно на бізнес-мову. Тому, коли ми будемо втручатися в регулювання інших послуг, які можна робити, а можна не надавати або надавати відповідно до бажання оператора, то це зовсім не європейська річ. Давайте ми все-таки зрозуміємо одну річ: ми хочемо допомогти нашим поштовим операторам розвиватися чи ми хочемо зарегульовувати їх.

Саме мої поправки, які я перерахував на початку виступу, стосуються визначення термінології, звідти повністю йде вся логіка майбутнього закону. Тому я вас дуже прошу подумати вкрай серйозно над тим, що ми робимо: ми робимо європейський крок чи ми робимо крок советський, повертаючи нас у зарегульовану систему, яка дає право регулятору робити все, що він хоче.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто ще наполягатиме на своїх поправках?

Так, у мене немає списку, ви мені назвали п'ять (*Шум у залі*). Ні, я попросив список. Дайте мені список цих поправок. Ви не наполягали, що будете їх голосувати, ви попросили замість них 3 хвилини.

Які у вас номери поправок, скажіть, будь ласка. Бо їх треба знайти. Вам говорити просто, а мені потрібно їх шукати.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Ар'єва.

АР'ЄВ В.І. Пане головуючий, я назвав поправки: 21, 39, 44, 58, 65, 68, 72, 75.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп! Поправки 21, 39, 44, 58...

АР'ЄВ В.І. Поправка 65.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви сказали, поправка 68.

АР'ЄВ В.І. Поправки 68, 72 і 75.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 75. Зараз я їх подивлюся.

Шановні колеги, поправка 21 народного депутата Ар'єва врахована. Ви хочете, щоб її «збили», чи як? Я не можу зрозуміти вашу логіку. Вона врахована, а ви хочете її поставити на голосування для підтвердження? Ні, ви мені назвали поправку 21. Вона врахована. Ось чому я прошу перелік поправок, розумієте?

Яка наступна? Поправка 39.

Поправка 29. Зараз дивлюся. Це поправка Бондарєва. Класно. Як ми можемо поставити її на голосування?

Дивимось: поправка 39. Може, попадемо. Вона відхилена. Ставимо на голосування?

Ставлю на голосування поправку 39. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Поправка 44. Я шукаю. Вона врахована. Ні, не поправка 58, ви мені сказали, що поправка 44.

Поправка 58. Ар'єв. Вона відхилена.

Ставлю на голосування поправку 58 Ар'єва. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Поправка 65. Вона врахована редакційно. Ви хочете щоб її «збили»?

Ідемо далі. Поправка 68. Вона відхилена.

Ставлю на голосування поправку 68 Ар'єва. Вона комітетом відхилена.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Поправка відхилена.

Поправка 72. Вона відхилена.

Ставлю на голосування поправку 72 Ар'єва. Вона комітетом відхилена.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправка 75. Вона відхилена комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Володимире Ігоровичу, у вас все? Дякую (*Шум у залі*). Що?

Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Я перепрошую, поправка 134. Вона з блоку поправок, які фактично нам говорять про те, що ми йдемо проти директиви Європейського Союзу. Натомість там є навколо купа інших врахованих поправок, які роблять поштові послуги знову-таки неконкурентними.

Я дуже вас прошу не виймати з контексту саме визначення універсальних послуг, тому що це є ключовим в цьому законопроекті. Тому що в Європейському Союзі в європейських законах регулюються лише універсальні послуги. Далі ми будемо ставити на голосування поправки для підтвердження, де є відверта корупція і лобіювання певних інтересів, створення неконкурентного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 134 Ар'єва. Вона відхилена комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Хто далі? В'ятрович. Це ви хочете поставити свої поправки на голосування? Ще хтось наполягатиме на врахуванні своїх поправок? Ні, завершили.

Шановні колеги, прошу зайняти місця. Зараз будуть поправки для підтвердження.

Я надаю слово народному депутату В'ятровичу. Але прошу спочатку називати номер поправки, бо мені треба її знайти.

Будь ласка, Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Доброго дня! Поправка 95 вилучає дуже важливу норму. Адреса відправника та адреса одержувача поштових відправлень, що пересилаються в межах України, виконуються державною мовою. Це норма, зокрема, Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Прошу не підтримувати цю поправку для того, щоб ця норма залишилася в цьому законі. Ми, здається, знайшли з керівництвом комітету порозуміння в цьому питанні. Тому прошу не підтримувати цієї поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка позиція комітету? Ви погоджуєтеся з тим, що сказав В'ятрович? Поправка 95 про державну мову. Але вона врахована.

ЗУЄВ М.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 207, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Ця поправка врахована вже в попередній поправці 94 – про мову у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, поправка 95 народної депутатки Клименко Юлії. А до чого тут автор? Тут позиція комітету. Ми не влаштуємо зараз дебати на рівні комітету. Це позиція осіб, які ставлять, і позиція комітету. Я називаю вас як автора. Автором цієї поправки є шановна Юлія Клименко. Ця поправка врахована комітетом, але Володимир Михайлович ставить цю поправку на голосування для підтвердження. Я все правильно сказав?

Будь ласка, прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, я дуже дякую всім, хто стоїть тут, Давиду Георгійовичу особисто. Нам не вистачило два голоси, щоб підтвердити поправку шановної Юлії Клименко. Потім ви розберетеся з ним. Шановні колеги, поправка «збита» (*Шум у залі*).

Чому слово дати? (*Шум у залі*).

Ні, так я її назвав не в поганому контексті. Я не думаю, що людину ображають звернення до неї по імені і по батькові. Ні, шановні колеги.

Юліє Леонідівно, якщо ви захочете, підійдете, скажете мені особисто, але порядок порушувати не будемо.

Шановні колеги, всі все отримали? Можу ставити законопроект на голосування? Так вже поставили на голосування для підтвердження. Хто ще буде?

Іванно Орестівно, будь ласка. Назвіть номер поправки.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправка 140. Насправді написано, що вона врахована редакційно, але в ній, до речі, надаються повноваження регулятору наглядати виключно за універсальною послугою. Але в результаті її врахування універсальні послуги з повноважень регулятора прибрані. Тому я пропоную не підтримувати цю поправку, і ми тоді залишимо регулятора в цій сфері лише з повноваженнями наглядати за універсальними послугами, а не за всіма поштовими операторами, і не дублювати функцій податкової, Держпродспоживслужби, всіх інших органів, контролюючи всіх поштових операторів.

Це протирічить директиві. Будь ласка, не підтримуйте цієї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 140 народного депутата Негулевського врахована редакційно. Водночас шановна депутатка Климпуш-Цинцадзе ставить таке рішення комітету для підтвердження.

Тому я ставлю на голосування для підтвердження поправку 140 в редакції, в якій вона врахована комітетом. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Шановні колеги, ми можемо переходити до голосування законопроекту?

Іванно Орестівно, у вас ще, так?

Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Ще три поправки для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправка 144. Цією поправкою додатково розширюються повноваження наглядового органу – національної комісії. І це прямо суперечить директиві, яка не зобов'язує наглядати за всіма поштовими операторами. Це додаткові можливості для корупції, для дублювання функцій цієї комісії та інших органів державної влади. Не робіть, колеги, того, що доведеться виправляти. От побачите, ми через два тижні з вами будемо приймати законопроект, який буде виправляти ці помилки. Не враховуйте їх зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 144 народного депутата Негулевського. Вона врахована редакційно. Водночас Климпуш-Цинцадзе просить таке рішення комітету поставити на голосування для підтвердження.

Тому я ставлю на голосування для підтвердження поправки 144, яка врахована редакційно. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Іванно Орестівно, у вас ще одна поправка, якщо не помиляюся?

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Ще дві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, називайте номер.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправка 145. Це ще одна поправка, яка замінює повноваження національного регулятора, який мав би регулювати виключно надання універсальних послуг, на те, що розширює уповноваження і зобов'язує регулювати і контролювати роботу всіх поштових операторів. Це прямо суперечить Директиві 97/67/ЄС, яка регулює цю сферу в Європейському Союзі. Колеги, прошу не підтримувати цієї пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 145 Юлії Леонідівни Клименко. Вона комітетом врахована. Водночас Іванна Орестівна просить поставити її на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 145.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

І завершальна поправка. Іванно Орестівно, будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Поправка 147 дозволяє регулятору звертатися до суду стосовно дій будь-якого поштового оператора, на відміну від того, що передбачено директивою ЄС, що регулятор може це робити стосовно надавача універсальних послуг.

Колеги, будь ласка, не підтримуйте цю поправку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 147 Юлії Леонідівни Клименко. Вона комітетом врахована. Іванна Орестівна просить поставити таке рішення на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 147. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Переходимо до прийняття рішення... *(Шум у залі)*.

Від Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом? Ну, давайте *(Шум у залі)*. А є рішення комітету, що ви уповноважені виступати від

комітету, Іванно Орестівно? Покажіть рішення, я щось не бачив. Тому що з таких питань приймається рішення, Іванно Орестівно.

Шановні колеги, давайте переходити до голосування (*Шум у залі*). Добре, дайте рішення, я подивлюся, бо в мене його немає. Не визначено, хто представник (*Шум у залі*).

Іванно Орестівно, зачитайте рішення комітету, і переходимо до голосування.

Так ми ж домовлялися п'ять поправок для підтвердження, ви їх поставили.

Шановні колеги, у нас виявляється, що буде ще чотири поправки для підтвердження. Добре, шість поправок.

Народний депутат Ар'єв. Називайте номер поправки.

АР'ЄВ В.І. Поправка 133 врахована редакційно. Я вважаю, що її потрібно просто виключити. В даному разі ми знову-таки повертаємося до директиви Європейського Союзу. Тому що директива Європейського Союзу передбачає мінімальне регулювання. Розумієте? А тут ми даємо регулюючому органу все більше повноважень.

Давайте ми все-таки логічно будемо підходити. Тобто ми називаємо цей законопроект проєвропейським, а насправді ми його робимо антиєвропейським, антибізнесовим. Мало того, ми ще будемо ставити на голосування для підтвердження поправки, які абсолютно чітко говорять про лобізм. Тому я переконаний, що ми повинні зараз ці поправки скасувати для того, щоб можна було приймати цей законопроект. А його потрібно приймати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 133 народного депутата Негулевського врахована редакційно. Народний депутат Ар'єв вимагає це рішення поставити на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 133 в тій редакції, в якій вона врахована комітетом. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка. Назвіть номер, будь ласка. Ар'єв.

АР'ЄВ В.І. Поправка 148. Я вже не один раз вам наводив свої аргументи, але бачу, просто ніхто не хоче чути. І те, що моя колега Іванна Орестівна щойно казала про те, що ми змушені будемо повертатися до цього законопроекту, тому що в Європейському Союзі, коли його побачать, то чітко скажуть, що не треба займатися окомизлюванням. Це ви робите зараз не європейський законопроект.

Коли ми говоримо про те, що ми маємо відповідати нормам Європейського Союзу, а робимо протилежні речі, то кого ми, вибачте, дуримо? Що це відбувається зараз у Верховній Раді? Ми хочемо потрапити в Європейський Союз чи ми хочемо сказати їм, що ми хочемо в Європейський Союз, а насправді

приймаємо протилежні рішення? Давайте ми просто будемо логічними і послідовними до кінця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 148 народного депутата Негулевського врахована редакційно. Ар'єв просить поставити таке рішення на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 148 в тій редакції, в якій вона була врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Наступна поправка. Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Поправка 151. Все одно ніхто нікого тут не чує і не хоче розуміти, що відбувається. Всі хочуть швидше натиснути кнопку і йти додому. Але якщо ми приймаємо проекти законів, які стоять у порядку денному під значком Євросоюзу, то давайте ми будемо говорити про них.

Універсальні послуги ви хочете виключити із переліку того, що має регулюватися. Ми маємо регулювати лише універсальні послуги, а не все підряд. Тому що те, що сьогодні дається регулюючому органу в цьому законопроекті, це надповноваження. Я розумію, що тут кожного разу йдеться про те, що чим більше повноважень надавати регулюючим органам, тим краще. Але з таким багажем в Європейському Союзі нас не приймуть, там навпаки йдеться про дерегуляцію. Де ваші обіцянки перед виборами?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 151 Негулевського врахована редакційно. Ар'єв просить поставити це рішення на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 151 в редакції комітету. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Ар'єв. Назвіть номер поправки. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Поправка 154. Ця поправка фактично зобов'язує оператора надавати розпорядчі документи на затвердження регулятора. Давайте вже тоді регулятор ввійде в менеджмент компанії чи що? Як це робиться? Ви розумієте, що цього немає ніде в нормальних європейських країнах. Те, що ви сьогодні робите, це абсолютно антиєвропейські кроки.

Я прошу все-таки зрозуміти і прочитати, що робиться. Безпосередньо компаніям, які мали користуватися цим законом, ви створюєте зараз додаткові проблеми. Для чого цей законопроект? Для того, щоб посилити корупцію, для

того, щоб створювати умови чергового хабарництва, для того, щоб не міг нормально працювати бізнес? Дайте відповідь самі собі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 154 Негулевського врахована редакційно. Ар'єв просить поставити таке рішення на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 154 в редакції комітету. Прошу голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Поправка 367 є дуже важливою, тому що під нею стоїть моє ім'я. Вона врахована редакційно і в цій редакції поправки з'явилося те, під чим я свій підпис ніколи б в житті не поставив. Тому що це лобізм, потрібно, щоб міжнародні відправлення йшли нормально. Я говорив про те, що потрібна загальна норма, а тут приписали, що міжнародний поштовий обмін можливий лише за наявності коду оператора у Всесвітньому поштовому союзі. Прекрасно, ви прив'язуєте фактично бізнес до певних всесвітніх асоціацій. Але на сьогодні бізнес, у тому числі і кур'єрський, іде зовсім інакшим шляхом, розвивається. Ви ж самі за цифровізацію, а тут фактично ви заклали корупцію і ще підтримку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 367 народного депутата Ар'єва. Вона врахована редакційно. Водночас народний депутат Ар'єв не погоджується з такою редакцією і просить поставити її на голосування для підтвердження, бо він не про це хотів сказати.

Тому я ставлю на голосування для підтвердження поправку 367 в редакції, яка врахована комітетом. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Все? Дякую (*Шум у залі*).

Так було шість, по-моєму. Переходимо до голосування, друзі. Дякую.

Ар'єв, яка ще у вас поправка залишилася? Скажіть, будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Навчіться, будь ласка, рахувати, до шести хоча б.

Поправка 405.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви хочете зі мною порахувати? Я можу порахувати.

АР'ЄВ В.І. Порахуйте. Будь ласка, без хамства.

Тому що в даному разі є право народного депутата ставити свої поправки на голосування для підтвердження. Читайте, будь ласка, Регламент. Кожен, хто проголосує за цю поправку, фактично підтримує корупцію і лобізм деяких

поштових компаній для того, щоб вони мали ексклюзивні міжнародні поштові перевезення, щоб інші компанії всі ці можливості втратили. Хочете лобіювати – лобіюйте, але це буде відомо для всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановний народний депутат Ар'єв, я рекомендував би вам добирати слова у спілкуванні, тому що парламент – це все-таки певний рівень культури і виховання. І коли ви хочете побачити хамство, подивіться в дзеркальце. На цьому завершимо. Йдемо далі.

Я перепрошую, який номер поправки?

Поправка 405 народного депутата Зуєва. Вона врахована редакційно. Ар'єв просить поставити на голосування для підтвердження таке рішення комітету.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 405 в редакції, яка врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Шановні колеги, продовжуємо розгляд цього питання.

Так, Іванно Орестівно, ще 2 хвилини від комітету. Мені принесли рішення комітету.

Шановні колеги від комітету, я звертаюся до вас (*Шум у залі*). Ні, у вас немає такого рішення... Не можна так себе поводити, Іванно Орестівно. Представник комітету є, але рішення, хто буде представляти, немає.

Добре. Будь ласка, зачитайте, Іванно Орестівно.

Після цього, шановні колеги, переходимо до голосування. Але я дуже попрошу Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу, якщо розглядаються євроінтеграційні закони, приймайте, будь ласка, рішення, хто буде представляти їх.

Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Просто так, автоматично голова комітету відповідно до Регламенту представляє рішення, якщо такого рішення не було.

Колеги, ми зараз приймаємо важливий законопроект. Я хочу поінформувати вас про рішення Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

У своєму висновку до другого читання наш комітет зазначає: за своєю метою законопроект спрямований на виконання Директиви 97/67/ЄС про спільні правила розвитку внутрішнього ринку поштових послуг Співтовариства та вдосконалення якості послуг. Але окремі положення законопроекту потребують подальшого доопрацювання з метою приведення їх положень у відповідності з нормами Директиви 97/67/ЄС.

Зокрема, приведення у відповідність із директивою окремих термінів, приведення у відповідність із вимогами директиви норм законопроекту щодо

виключних прав призначеного оператора поштового зв'язку, приведення у відповідність із вимогами директиви норм законопроекту щодо повноважень національного регуляторного органу, приведення у відповідність із вимогами директиви норм законопроекту щодо припинення діяльності оператора поштового зв'язку у сфері надання послуг поштового зв'язку. Законопроект також потребує висновку Антимонопольного комітету України щодо впливу окремих його положень на конкурентне середовище.

Згідно із висновком комітету, за своєю метою законопроект спрямований на виконання Директиви 97/67/ЄС про спільні правила розвитку внутрішнього ринку поштових послуг Співтовариства та вдосконалення якості послуг із змінами, внесеними Директивою 2002/39/ЄС і Директивою 2008/6/ЄС, проте окремі положення законопроекту не відповідають міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та потребують доопрацювання, а також висновку Антимонопольного комітету України.

А тепер, колеги, можете визначатися і можете скільки хочете махати, що це євроінтеграційний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу зачитати рішення комітету. Нам достатньо фаху для того, щоб розуміти, що малося на увазі (*Шум у залі*). Будете на цьому місці – будете вести. Зрозуміли?

Я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про поштовий зв'язок» ([№ 4353](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Секунду, треба дати доручення на підписання бюджету та інших законів. Залишіться, будь ласка, Олександр Сергійовичу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропоную доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийняті сьогодні в цілому закони України та негайно направити їх Президенту України на підпис.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу підтримати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершений.
Дякую всім за результативну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його наступного продовження вам буде повідомлено. Прошу не поширювати інформацію щодо його початку. Працюємо далі на повну перемогу.

Слава Україні!